

Doelgroepbeleid Milieu en Industrie
Jaarrapportage 2007
(Samenvattende rapportage)

Stand van zaken van het Doelgroepbeleid Milieu
en Industrie in Nederland

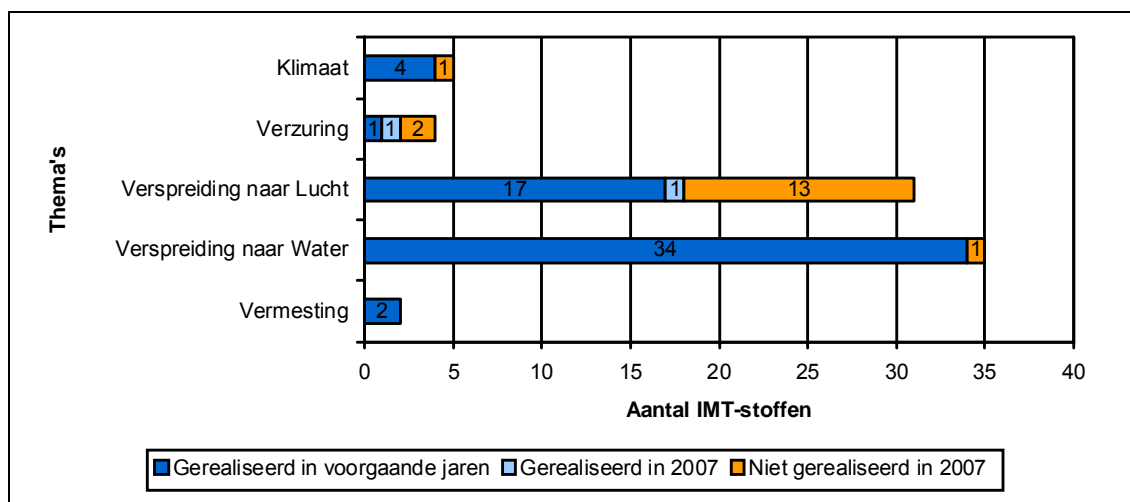
Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding	6
1.1 Kader	6
1.2 Doelstelling	7
1.3 Opbouw rapport	7
2 Indiening en beoordeling	8
2.1 Inleiding.....	8
2.2 Indienen en beoordelen MJV's	8
3 Milieuresultaten	12
3.1 Inleiding.....	12
3.2 Verandering van klimaat	13
3.3 Verzuring.....	14
3.4 Verspreiding naar Lucht.....	16
3.5 Verspreiding naar Water	20
3.6 Vermesting.....	24
3.7 Verwijdering	25
3.8 Verstoring.....	27
3.9 Verdroging	28
3.10 Milieuzorg.....	28
4 Conclusies	30
Bijlage A	Totstandkoming van Samenvattende rapportage
Bijlage B	Gebruikte afkortingen
Bijlage C	Overzicht gezamenlijk resultaat bedrijfstakken
Bijlage D	Bedrijfstakspecifieke resultaten basismetaalindustrie
Bijlage E	Bedrijfstakspecifieke resultaten chemische industrie
Bijlage F	Bedrijfstakspecifieke resultaten textiel- en tapijtindustrie
Bijlage G	Bedrijfstakspecifieke resultaten zuivelindustrie
Bijlage H	Bedrijfstakspecifieke resultaten papier- en kartonindustrie
Bijlage I	Bedrijfstakspecifieke resultaten olie- en gaswinningsindustrie
Bijlage J	Bedrijfstakspecifieke resultaten rubber- en kunststofverwerkende industrie
Bijlage K	Overzicht stand van zaken per bedrijfstak

Samenvatting

De Nederlandse industrie heeft haar emissies in de afgelopen jaren flink teruggedrongen. Zoals in Figuur 1 te zien is zijn 60 van de 77 richtinggevende Integrale Milieu Taakstellingen voor 2010 (IMT-2010) al in 2007 bereikt. In het bedrijfstakoverleg wordt met de individuele bedrijfstakken besproken hoe dit resultaat kan worden behouden en verbeterd. Vooral de emissies naar lucht behoeven nog extra aandacht en krijgen dat ook in de milieuplannen van de individuele bedrijven.

Figuur 1 Gezamenlijk gerealiseerde IMT's per thema

Toelichting

Niet gerealiseerd in 2007:

Gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.

Gerealiseerd in 2007:

IMT is gerealiseerd in 2007.

Gerealiseerd in voorgaande jaren:

Gerealiseerde reductie in de voorgaande jaren is groter dan de IMT.

Thematisch zijn de volgende resultaten behaald:

- *Klimaatverandering en aantasting van de ozonlaag*
Voor vier van de vijf stoffen is de doelstelling voor 2010 in 2007 al gerealiseerd, alleen de reductie van tetrachloormethaan blijft nog achter. Dit wordt veroorzaakt door één bedrijf in de chemische industrie. Zij verwachten de IMT-2010 wel te realiseren.
- *Verzuring*
De doelstelling voor NMVOS is al gerealiseerd. Voor NH₃ wordt deze dit jaar voor het eerst gerealiseerd, door extra maatregelen binnen de chemische industrie. De doelstellingen voor SO₂ en NO_x zijn niet gerealiseerd en krijgen extra aandacht, omdat hiervoor ook nationale emissieplafonds (NEC) gelden die Nederland nog niet heeft gerealiseerd. De reductie van SO₂ ligt al jaren rond de 77% en de reductie van NO_x is in 2007 65%, terwijl voor beide stoffen de doelstelling 90% is.
- *Verspreiding naar lucht*
Bij ruim de helft van de stoffen zijn de doelstellingen gerealiseerd. De bedrijfstakken hebben voor die stoffen waarvoor de doelstellingen nog niet gerealiseerd worden in de bedrijfsmilieuplannen en het bedrijfstakoverleg specifiek aandacht gegeven. Voor acroleïne is de uitschieter van vorig jaar weer bijgesteld.

- *Verspreiding naar water*
34 van de 35 doelstellingen voor verspreiding naar water zijn reeds gerealiseerd. Alleen de doelstelling voor trichlooretheen wordt niet gehaald. De chemische industrie is de enige bedrijfstak die trichlooretheen emitteert. Zij verwacht de IMT-2010 nog wel te realiseren.
- *Vermesting*
De bedrijfstakbrede doelstellingen voor vermisting zijn reeds gerealiseerd. Een aantal bedrijfstakspecifieke doelstellingen is echter nog niet gerealiseerd. Daarnaast blijft er ook aandacht voor vermisting vanwege de Kaderrichtlijn Water.

In de milieuconvenanten is ook een aantal thema's aan de orde waarvoor geen centrale reductiedoelstelling is geformuleerd. Hier zijn de volgende resultaten geboekt.

- *Verwijdering*
De doelstellingen voor afval zijn grotendeels gerealiseerd. Dit komt vooral door een daling van het afvalaanbod (preventie) en een toename van hergebruik en nuttige toepassing van het afval. Over bodembescherming en bodemsanering kan geconcludeerd worden dat op veel bedrijventerreinen het traject van bodemonderzoeken is gestart en inmiddels de nodige vorderingen zijn gerealiseerd.
- *Verstoring*
Het aantal geluidsklachten is in 2007, ten opzichte van 2006, gelijk gebleven. Het aantal geurklachten is met een kwart toegenomen. In beide gevallen is het merendeel van de saneringsmaatregelen al uitgevoerd.
- *Externe veiligheid*
De meeste bedrijven voldoen aan de van toepassing zijnde veiligheidsrichtlijnen. Vrijwel alle bedrijven voldoen aan de relevante CPR-richtlijnen (95%) en de PGS-richtlijnen (91%). Van de BRZO bedrijven geeft 95% aan over een afgerond preventiebeleid en veiligheidsbeheerssysteem te beschikken. Iets meer dan driekwart van deze bedrijven geeft aan over een goedgekeurd veiligheidsrapport te beschikken.
- *Verdroging*
Het totale verbruik van grondwater is in 2007, met 5%, significant afgenomen.
- *Milieuzorg*
Nog niet alle bedrijven vallend onder de doelgroep industrie hebben een volledig geïmplementeerd en gecertificeerd milieuzorgsysteem. Het hebben van een gecertificeerd milieuzorgsysteem is echter geen doel op zich, maar een hulpmiddel bij het nastreven van milieu-doelstellingen.

Voortgang bij de uitvoering

De bedrijfstakrapportages zijn afhankelijk van de gegevens die de bedrijven rapporteren. Er is afgesproken dat de bedrijven vóór april van het volgende jaar aan hun bevoegd gezag rapporteren. Het bevoegd gezag beoordeelt de kwaliteit (juistheid en compleetheid) van de gegevens en voorziet de individuele rapportage binnen drie maanden van een oordeel.

Het percentage tijdig ingediende modules ligt in 2007 op 68% en is daarmee licht toegenomen ten opzichte van vorig jaar (65%).

Het percentage tijdig beoordeelde modules ten opzichte van tijdig ingediende modules ligt op 81%, in 2006 was dit 75%. Voor het Wm-bevoegd gezag ligt dit iets lager (78%) dan voor het Wvo- bevoegd gezag en directies van Rijkswaterstaat (beide 85%).

Het totale percentage geaccepteerde modules meegenomen in deze jaarrapportage bedraagt dit jaar 80% ten opzichte van 79% in 2006.

Deze cijfers geven een signaal dat de naleving van de procedurele afspraken met betrekking tot de uitvoering van de convenanten blijvend aandacht vraagt.

Waarom deze DMI jaarrapportage?

Met de DMI Jaarrapportage informeert de minister van VROM de Tweede Kamer over de uitvoering van het Doelgroepbeleid Milieu en Industrie (DMI). Dit beleid is een uitwerking van de doelgroepbenadering van de verschillende Nationaal Milieubeleidsplannen.

In het kader van het DMI is in de jaren 90 tussen overheden en industrie een elftal milieuconvenanten afgesloten. Gezamenlijk vertegenwoordigen deze bedrijfstakken 90% van de industriële emissies. Als er gesproken wordt over de emissies van de bedrijfstakken met een milieuconvenant, kan er dus met recht gesproken worden over de industriële emissies.

Per bedrijfstak zijn in de convenanten doelstellingen geformuleerd, de zogenaamde Integrale Milieutaakstellingen (IMT's). De convenanten bevatten resultaatsverplichtingen voor 2000 (IMT-2000) en richtinggevende doelstellingen voor 2010 (IMT-2010).

Bij zeven bedrijfstakken wordt deze voortgang bepaald op basis van de milieujaarverslagen die de bedrijven indienen en de bevoegde gezagen beoordelen. Deze worden per bedrijfstak opgeteld en verwerkt in een afzonderlijke bedrijfstakrapportage, die jaarlijks aan de Minister van VROM wordt verzonden.

De DMI jaarrapportage vat deze zeven bedrijfstakrapportages samen. In deze rapportage zijn de gegevens meegenomen van *de basismetaalindustrie, de chemische industrie, de zuivelindustrie, de papier- en kartonindustrie, de textiel- en tapijtindustrie, de olie- en gaswinningsindustrie en de rubber- en kunststofverwerkende industrie.*

1 Inleiding

1.1 Kader

Vanaf de jaren '80 krijgt het Nederlands Milieubeleid vorm in de Nationale Milieubeleidsplannen (NMP's). In de NMP's zijn doelgroepen aangewezen die prioriteit krijgen in het milieubeleid, omdat zij in belangrijke mate bijdragen aan de milieubelasting. Deze doelgroepen zijn: industrie, landbouw, verkeer en vervoer, energiesector, raffinaderijen, bouw, detailhandel en consumenten. In de NMP's zijn doelstellingen geformuleerd die de doelgroepen rond het jaar 2000 en 2010 in samenwerking met de overheid moeten bereiken.

Om de NMP-doelstellingen te realiseren is het Doelgroepbeleid Milieu en Industrie (DMI) ontworpen. Ten aanzien van het DMI zijn twee kaders van belang. De bedrijven die hieronder vallen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor circa 90% van de milieubelasting van de gehele industrie. Binnen het eerste kader is bij elf bedrijfstakken in overleg met overheden en brancheorganisaties een intentieverklaring (ook wel convenanten of milieubeleidsovereenkomsten genoemd) ondertekend.

Het tweede kader heeft betrekking op circa 250 bedrijven die onder het Besluit Milieuverlaglegging vallen en vanaf 1999 verplicht zijn om een Milieujaarverslag (MJV) op te stellen. Tot deze groep bedrijven behoren ook de raffinaderijen en de energiesector. De emissies van bedrijven die vallen onder het Besluit Milieuverlaglegging zijn niet meegenomen in deze DMI jaarrapportage, tenzij deze bedrijven ook onder een convenant vallen. Deze resultaten worden via een aparte rapportage gepubliceerd.

Per bedrijfstak zijn in de intentieverklaring doelstellingen geformuleerd, de zogenaamde Integrale Milieutaakstellingen (IMT's), ten behoeve van de realisering van de doelstellingen voor de NMP-thema's¹ voor 2000 en 2010. Hierbij wordt opgemerkt dat de IMT-2010 richtinggevend is. Voor zeven bedrijfstakken wordt de voortgang van het realiseren van deze doelstellingen door middel van milieujaarverslagen (MJV's) en bedrijfsmilieuplannen (BMP's) gevolgd. De meeste bedrijfstakken zijn inmiddels de laatste BMP-ronde gestart (zie Bijlage M).

Bedrijven van zeven van de elf bedrijfstakken die onder het doelgroepbeleid milieu en industrie vallen hebben in 2007 in de vorm van milieujaarverslagen gerapporteerd. Deze samenvattende rapportage vergelijkt de gezamenlijke milieuprestaties van deze bedrijfstakken met de resultaten van 2006 en met de doelstellingen voor 2010. Met deze rapportage informeert de minister de Tweede Kamer over deze voortgang. In Bijlage A is de totstandkoming van dit rapport weergegeven.

In deze rapportage zijn de gegevens meegenomen van *de basismetalaalindustrie, de chemische industrie, de zuivelindustrie, de papier- en kartonindustrie, de textiel- en tapijtindustrie, de olie- en gaswinningsindustrie en de rubber- en kunststofverwerkende industrie.*

Voor de overige bedrijfstakken die onderdeel zijn van het DMI (*grafische industrie en verpakkingdrukkerijen, metaalektro industrie, betonmortel- en betonproductenindustrie en vleesindustrie*) is geen vergelijkbare kwantitatieve informatie over het jaar 2007 voorhanden, omdat deze

¹ De NMP-thema's zijn: Verandering van klimaat, Verzuring, Verspreiding, Vermesting, Verwijdering, Verstoring, Verdroging, en Verspilling.

bedrijfstakken een andere monitoringscyclus hanteren, of omdat de convenanten reeds zijn beëindigd.

1.2 Doelstelling

Het doel van deze rapportage is het geven van een totaaloverzicht van de gezamenlijke milieuprestaties en de knelpunten voor de doelgroep industrie bij het bereiken van de 2010-doelstellingen. Dit rapport bevat geen nieuwe inzichten voor de afzonderlijke bedrijfstakken.

1.3 Opbouw rapport

Hoofdstuk 2 behandelt het proces van indienen en beoordelen van milieujaarrapportages in 2008 over het verslagjaar 2007. Hoofdstuk 3 vergelijkt de milieuresultaten van 2007 met de IMT-2010 en geeft de stand van zaken voor de thema's waarvoor geen IMT's zijn opgesteld. Bovendien behandelt het de voortgang ten opzichte van 2006. Tenslotte geeft hoofdstuk 4 als conclusie de bereikte doelen en de resterende aandachtspunten weer. De bijlagen geeft de geschiedenis van het doelgroepbeleid en de werkwijze weer en ook de gevolgde methodiek bij het opstellen van de jaarrapportage. Daarnaast geven de bijlagen een totaaloverzicht van de gezamenlijke bedrijfstakken en de bedrijfstakspecifieke resultaten.

2 Indiening en beoordeling

2.1 Inleiding

Bedrijven die zich bij een convenant hebben aangesloten verplichten zich volgens gemaakte afspraken de MJV's tijdig in te dienen en bevoegde gezagen verplichten zich deze tijdig te beoordelen.

Het niet nakomen van deze afspraken heeft gevolgen voor het meten van de voortgang van de uitvoering van het convenant. Gegevens uit individuele MJV's die niet of niet tijdig door het bevoegd gezag zijn beoordeeld, worden niet meegenomen in deze jaarrapportage. In plaats daarvan worden gegevens uit MJV's van eerdere verslagjaren gebruikt. Bij de bedrijfstakken rubber- en kunststofverwerkende industrie, textiel- en tapijt industrie en zuivelindustrie worden dit jaar voor het eerst modules meegenomen die wel door het bedrijf zijn ingediend, maar niet zijn beoordeeld door het bevoegd gezag.

In de volgende paragrafen wordt beschreven welke afspraken met betrekking tot het indienen en beoordelen van de MJV's zijn gemaakt en hoe deze afspraken zijn nagekomen.

E-PRTR

Met de inwerkingtreding van de Europese PRTR-verordening (E-PRTR) vanaf verslagjaar 2007 is wettelijk vastgelegd dat de beoordeling van het PRTR-verslag voor 1 juli moet zijn afgerond. Hierbij moet rekening worden gehouden met de termijnen voor eventuele aanvullingen, beoordelingen van deze aanvullingen en met procedures in het kader van sanctiëring.

De beoordelingstermijn voor het MJV (niet PRTR-deel) is niet formeel geregeld, maar in de voorgaande jaren werd 1 juni van ieder jaar volgend op het desbetreffende verslagjaar aangehouden. Vanuit praktische overwegingen wordt bevoegde gezagen geadviseerd dezelfde beoordelingstermijn voor het MJV aan te houden als die voor het PRTR-verslag. Daarom wordt ook bij de weergave van de beoordelingsresultaten voor de MJV's, in het kader van het convenant, de termijn van 1 juli aangehouden.

Vooralsnog kan niet worden vastgesteld of de introductie van de PRTR-verslagen over het verslagjaar 2007 gevolgen heeft gehad voor de tijdigheid van indiening en beoordeling. Na 2010 blijft alleen het PRTR-verslag over als wettelijk verplichte rapportage voor de bedrijven. In deze jaarrapportage wordt verder geen aandacht aan de PRTR-verslagen geschonken; hierover wordt via een apart spoor gerapporteerd.

2.2 Indienen en beoordelen MJV's

De bedrijven binnen de eerder genoemde zeven bedrijfstakken rapporteren via het MJV over de activiteiten die zij hebben ondernomen in het kader van de inspanningsverplichtingen die voortvloeien uit het betreffende convenant. Het totale aantal bedrijven waarvan in 2007 een milieujaarverslag is meegenomen in deze jaarrapportage is iets gedaald van 314 naar 306. Dit komt voornamelijk door de sluiting van bedrijven. Dit jaar zijn er 306 bedrijven meegenomen in deze DMI jaarrapportage die wat betreft activiteiten, proces en emissies zeer uiteenlopend zijn.

Elk MJV bestaat uit een aantal modules zoals water, lucht, en afval. Het totale aantal modules dat dit jaar is meegenomen is 1291. Deze daling ten opzichte van vorig jaar (1341) wordt

verklaard door de sluiting van een aantal bedrijven. In Tabel 1 is per bedrijfstak weergegeven hoeveel modules over het jaar 2007 zijn ingediend en beoordeeld. Daarbij is de splitsing naar de verschillende bevoegde gezagen gemaakt. De onderverdeling hiervan is Wm-bevoegd gezag (provincie, gemeente of milieudienst), Wvo-bevoegd gezag² (waterschappen, zuiveringschappen, hoogheemraadschappen) en de directies van Rijkswaterstaat. Uit de tabel blijkt dat 94% van alle modules is ingediend. Van het totaal aantal modules is 78% beoordeeld.

Tabel 1 Totaal overzicht van indiening en beoordeling MJV's per bedrijfstak in 2007

		Basismetalaanindustrie	Chemische industrie	Zuivelindustrie	Papier- en kartonindustrie	Textiel- en tapijtindustrie	Olief- en gaswinningsindustrie*	Rubber- en kunststofverwerkende industrie	Totaal van de zeven bedrijfstakken over 2006
Totaal aantal bedrijven in de jaarrapportage van bedrijfstak over 2007		28	115	58	25	25	9	46	306
Totaal aantal modules in de jaarrapportage van bedrijfstak over 2007		106	480	258	91	129	36	191	1291
Totaal aantal ingediende modules in de jaarrapportage van bedrijfstak over 2007 naar bevoegd gezag	Wm	86	346	183	75	93	36	164	983
	Wvo	7	27	61	9	24	-	12	140
	Rws	13	69	5	7	-	-	1	95
	Totaal	106	442	249	91	117	36	177	1218
Percentage totaal ingediende modules t.o.v. totaal aantal modules		100%	92%	97%	100%	91%	100%	93%	94%
Totaal aantal beoordeelde modules in de jaarrapportage van bedrijfstak over 2007 naar bevoegd gezag	Wm	71	314	156	75	59	36	106	817
	Wvo	7	23	59	9	14	-	12	124
	Rws	12	68	5	6	-	-	1	92
	Totaal	90	384	220	90	73	36	119	1012
Percentage totaal beoordeelde modules t.o.v. totaal aantal modules		85%	80%	85%	99%	57%	100%	62%	78%

- De olie- en gaswinningsindustrie levert het milieujaarverslag niet via het e-MJV in, waardoor er bij deze rapportages geen onderscheid gemaakt wordt op moduleniveau. Aangezien gegevens aangeleverd worden voor lucht, water, afval en lokale thema's wordt in deze tabel uitgegaan van 4 modules per bedrijf, er zijn 9 operators.

Tabel 2 geeft de tijdigheid van indiening en beoordeling per bedrijfstak aan. Ook hier is een splitsing gemaakt naar bevoegd gezag.

Van de in totaal 1218 ingediende modules is 68% (832 modules) ook tijdig ingediend. De beoordeling door de bevoegde gezagen van deze tijdig ingediende modules ligt op 81% (672 van de 832 modules). Van het totaal aantal ingediende modules is door het Wm bevoegd gezag 78% tijdig beoordeeld. De tijdige beoordeling van het Wvo bevoegd gezag en de directies van Rijkswaterstaat is voor beide 85%.

² Niet alle bedrijven lozen op water, dus is het aantal MJV's en modules voor Wvo-bevoegde gezagen lager.

Tabel 2 Overzicht van tijdigheid indiening en beoordeling modules per bedrijfstak in 2007

		Basismetalaalindustrie	Chemische industrie	Zuivelindustrie	Papier- en kartonindustrie	Textiel- en tapijtindustrie	Olief- en gaswinningsindustrie*	Rubber- en kunststofverwerkende industrie	Totaal van de zeven bedrijfstakken over 2006
Totaal aantal modules in de jaarrapportage van bedrijfstak over 2007		106	480	258	91	129	36	191	1291
Totaal aantal ingediende modules in de jaarrapportage van bedrijfstak over 2007 naar bevoegd gezag	Wm	86	346	183	75	93	36	164	983
	Wvo	7	27	61	9	24	-	12	140
	Rws	13	69	5	7	-	-	1	95
	Totaal	106	442	249	91	117	36	177	1218
Aantal modules ingediend vóór 1 april 2008	Wm	54	254	140	48	66	32	87	681
	Wvo	4	17	51	3	14	-	6	95
	Rws	7	54	3	7	-	-	1	72
	Totaal	65	325	194	58	80	32	94	832
Percentage tijdig ingediende modules t.o.v. het totale aantal ingediende modules	Wm	63%	73%	77%	52%	71%	89%	53%	69%
	Wvo	57%	63%	84%	33%	58%	-	50%	68%
	Rws	54%	78%	60%	100%	-	-	100%	76%
	Totaal	61%	74%	78%	64%	68%	89%	53%	68%
Totaal aantal beoordeelde modules (meegenomen in de jaarrapportage)	Wm	71	314	156	75	68	36	106	826
	Wvo	7	23	59	9	14	-	12	124
	Rws	12	68	5	6	-	-	1	92
	Totaal	90	405	220	90	82	36	119	1042
Aantal modules beoordeeld vóór 1 juli 2008	Wm	60	233	97	34	29	0	77	530
	Wvo	7	15	43	2	9	-	5	81
	Rws	7	49	1	4	-	-	0	61
	Totaal	74	297	141	40	38	0	82	672
Percentage tijdig beoordeelde modules t.o.v. het aantal tijdig ingediende modules	Wm	100%	92%	69%	71%	44%	0%	89%	78%
	Wvo	100%	88%	84%	67%	64%	-	83%	85%
	Rws	100%	91%	33%	57%	-	-	0%	85%
	Totaal	100%	91%	73%	69%	48%	0%	87%	81%

De bovengenoemde cijfers geven een signaal dat de indiening en beoordeling nog niet altijd tijdig plaatsvindt. De procedurele afspraken over de uitvoering van de convenanten blijven dan ook aandacht vragen. FO-Industrie vraagt aandacht voor het probleem van de tijdige beoordeling door middel van een aantal peilingen. Dit heeft echter nog niet in alle gevallen tot een goed resultaat geleid. Bij de beoordeling door het bevoegd gezag vraagt met name de betrokkenheid van de gemeenten aandacht.

Binnen het bedrijfstakoverleg voor de olie- en gaswinningsindustrie wordt op dit moment specifiek aandacht gevraagd voor het nakomen van de gemaakte afspraken over de termijnen voor indiening en beoordeling van de MJV's. Vanaf het verslagjaar 2007 is er een aantal

aanvullende afspraken gemaakt over indiening en beoordeling. Deze hebben er toe geleid dat de beoordeling sneller dan het vorige verslagjaar is afgerond, maar dat het nog steeds te laat is gebeurt.

3 Milieuresultaten

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden, per milieuthema, de emissiereducties tot en met 2007 gepresenteerd, opgeteld voor de zeven bedrijfstakken die in deze jaarrapportage worden meegenomen.³

Deze gezamenlijk bereikte emissiereductie is berekend door de totale emissie in 2007 af te zetten tegen de totale emissie in het basisjaar (1985). De emissiereductie tot en met 2007 is vervolgens vergeleken met de gezamenlijke, richtinggevende IMT-2010⁴ (en indien relevant met de IMT-2000). Daarnaast is de bereikte emissiereductie tot en met 2007 vergeleken met de in 2006 bereikte resultaten.

Uit deze vergelijkingen komt naar voren welke milieuprestaties door de doelgroep industrie zijn behaald en welke knelpunten voor de doelgroep industrie als geheel overblijven.⁵ In de tabellen die in dit hoofdstuk zijn opgenomen wordt, naast het wel of niet realiseren van doelstellingen, ook aangegeven in welke mate welke bedrijfstak bijdraagt aan de gehele emissie van een stof.

Naast de emissiereductie doelstellingen bevatten de IMT's in de convenanten ook doelstellingen voor het thema afval, een onderwerp waarover bedrijven jaarlijks gegevens in hun MJV opnemen.

Daarnaast rapporteren bedrijven over zogenaamde kwalitatieve thema's, ook wel 'lokale thema's'. Het gaat om bodem, geur, geluid, externe veiligheid, milieuzorg en watergebruik (verdroging). Voor deze thema's geldt dat doelstellingen niet of niet concreet zijn geformuleerd. De lokale thema's hebben in het kader van vergunningverlening echter wel een nadrukkelijke rol bij de integrale beoordeling door het bevoegd gezag van zowel MJV's als BMP's.⁶

Overzicht van de thema's en hoofdstukindeling

- 3.2 Verandering van Klimaat (Versterkt Broeikaseffect en Ozonlaag aantastende stoffen)
- 3.3 Verzuring
- 3.4 Verspreiding naar Lucht
- 3.5 Verspreiding naar Water
- 3.6 Vermesting
- 3.7 Verwijdering (Afval, Bodembescherming en Bodemsanering)
- 3.8 Verstoring (Geluid, Geur en Externe Veiligheid)
- 3.9 Verdroging (Watergebruik)
- 3.10 Milieuzorg

³ Deze zeven bedrijfstakken zijn: basismetaal, chemie, textiel en tapijt, zuivel, olie en gas, rubber en kunststof, en papier en karton.

⁴ De gezamenlijke IMT is berekend, omdat per bedrijfstak verschillende doelstellingen voor een stof kunnen gelden en het aandeel per bedrijfstak in de totale emissies verschillend kan zijn. Voor de berekening is per bedrijfstak, per thema en per stof een doel voor 2010 berekend, in absolute kilo's die maximaal geëmitteerd mogen worden. Na het totaliseren hiervan is dit afgezet tegen de emissies in het basisjaar 1985. Op basis hiervan is per stof een IMT-2010 berekend die geldt voor de gezamenlijke bedrijfstakken.

⁵ In Bijlage D is de gezamenlijk bereikte emissiereductie in tabelvorm uitgezet tegen de gezamenlijke, richtinggevende IMT-2010 voor de afzonderlijke bedrijfstakken. De Bijlage bevat daarnaast de cijfers voor lokale thema's. Aangezien voor dit thema weinig IMT's uitgewerkt zijn, wordt in de tekst meestal de vergelijking met het vorige jaar gemaakt. In Bijlage E tot en met Bijlage J zijn de emissiereducties van de individuele bedrijfstakken weergegeven.

⁶ De lokale thema's (dus met uitzondering van afval) zijn voor de olie- en gaswinningsindustrie alleen van toepassing voor de onshore bedrijven.

3.2 Verandering van Klimaat

Het thema Verandering van Klimaat omvat zowel de problematiek van het door de mens versterkte broeikaseffect als de aantasting van de ozonlaag.

Versterkt Broeikaseffect

Het versterkt broeikaseffect wordt voor een groot deel veroorzaakt door CO₂ emissies die ontstaan bij verbranding van fossiele brandstoffen voor verwarming of elektriciteitsvoorziening. Voor deze emissies is een apart spoor buiten het doelgroepenbeleid milieu en industrie:

- Eind 2007 hebben overheid en bedrijfsleven het Duurzaamheidsakkoord getekend om een nieuwe impuls te geven aan de reductie van CO₂-emissies.
- 1 juli 2008 is verdere invulling gegeven aan het Duurzaamheidsakkoord, met de ondertekening van de derde meerjarenafspraken energie (MJA3). Bedrijven en bedrijfstakken die meedoen aan het MJA3 verbinden zich eraan in 2009 plannen op te stellen om een gemiddelde energie-efficiency van 2% per jaar te realiseren.
- Eind 2007 hebben centrale en decentrale overheden het Klimaatakkoord ondertekent. Op basis hiervan zullen decentrale overheden de niet MJA bedrijven extra controleren en stimuleren op energie-efficiency.

De zuivelindustrie heeft de plannen voor energie-efficiency en terugdringing van de milieubelasting geïntegreerd in bedrijfsenergie- en milieuplannen (BEMP's), welke zij april 2009 zullen indienen. De rubber- en kunststofindustrie heeft afgezien van deze integratie.

Binnen de convenanten worden wel andere emissies gevolgd die het broeikaseffect versterken. Dit betreft met name vluchtige organische stoffen (VOS) en drijf- en koelgassen (als CFK's, HCFK's en HFK's). Dit zijn veel sterkere broeikasgassen dan CO₂, maar door de relatief geringe emissies van deze stoffen is hun bijdrage aan de versterking van het broeikaseffect beperkt. Deze emissies worden bij andere thema's behandeld.

Ozonlaagaantastende Stoffen

De industrie is de belangrijkste doelgroep met betrekking tot de emissies van ozonlaagaantastende stoffen. Geschat wordt dat de groep industriële bedrijven, die deelnemen aan de convenanten van het DMI en onder het Besluit milieuverlaglegging vallen, in 2000 samen verantwoordelijk zijn voor meer dan 80 á 90% van de industriële milieubelasting binnen dit thema.

De emissies van tetrachloormethaan en 1,1,1,-trichloorethaan worden volledig veroorzaakt door de industrie. Voor de emissie van CFK's en HCFK's is het aandeel van de industrie minder duidelijk, aangezien bedrijven niet verplicht zijn de emissie van CFK's en halonen te rapporteren, indien aanvulling van lekverliezen uit geregenereerde voorraad afkomstig is. Halonen zijn sinds 2005 verboden, ook uit geregenereerde voorraad.

Tabel 3 laat de emissiereducties zien die in de categorie ozonlaagaantastende stoffen een bijdrage leveren aan Verandering van Klimaat.

Tabel 3 Stand van zaken in 2007 m.b.t. realisatie doelstellingen 2010 thema Verandering Klimaat

	Gezamenlijk bereikte reductie in 2006 (t.o.v. 1985)	Gezamenlijk bereikte reductie in 2007 (t.o.v. 1985)	Berekende IMT-2010 (t.o.v. 1985)	Realisatie IMT-2010 in 2007 ('Overall')	Realisatie IMT-2010 in 2007 per bedrijfstak (% aandeel emissie in 2007*)						
					Basismetallindustrie	Chemische industrie	Zuivelindustrie	Textiel- en tapijndu- strie	Papier- en kartondu- strie	Rubber- en kunststof- verwerkende industrie	Olief- en gaswinnings- industrie
Verandering van Klimaat											
CFK	100%	99%	100%	+	+	+	n.v.t.			n.v.t.	n.v.t.
					(1)	(97)	(0)			(2)	(0)
HCFK	98%	99%	80%	++			n.v.t.			++	++
							(77)			(0)	(22)
Halonen	100%	100%	100%	+	++	++	n.v.t.			n.v.t.	n.v.t.
					(0)	(0)	(0)			(0)	(0)
Tetrachloormethaan	94%	93%	100%	-		-					
						(100)					
1,1,1,-trichloorethaan	100%	100%	100%	+	++	+				n.v.t.	
					(0)	(100)				(0)	

Toelichting:

- De gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.

+ De gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.

++ De gerealiseerde reductie in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.

* Dit is het aandeel van de totale emissie dat door de beschreven bedrijfstak in 2007 geëmitteerd wordt. Dit cijfer, dat tussen haakjes onder de mate van realisatie wordt weergegeven, ligt tussen de 0 en 100%. Als de industrie in zijn geheel geen emissies meer heeft dan staat voor elke bedrijfstak die in het verleden verantwoordelijk was voor emissies nu 0%.

n.v.t. Niet van toepassing wil zeggen dat de desbetreffende bedrijfstak voor deze stof geen IMT geformuleerd heeft, maar wel heeft gerapporteerd.

Uit Tabel 3 kan worden afgeleid dat voor vier van de vijf ozonlaagaantastende stoffen de gezamenlijke doelstellingen 2010 in 2007 worden gerealiseerd. Voor deze vier stoffen wordt ook bij elke bedrijfstak aan de doelstellingen binnen dit thema voldaan. Voor tetrachloormethaan wordt de IMT-2010 in 2007 niet gerealiseerd. De toename van de emissie wordt veroorzaakt door één bedrijf dat tetrachloormethaan emitteert. Dit heeft de aandacht van het lokale bevoegde gezag.

3.3 Verzuring

Verzuring is het gevolg van emissie van lucht met verzurende stoffen die bijdragen aan zure depositie en aan de vorming van ozon op leefniveau. Het verzuringbeleid is gericht op vermindering van emissie van zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x), ammoniak (NH₃) en vluchtige organische stoffen, exclusief methaan (NMVOS = niet methaan VOS). De doelgroep industrie is

voor het thema verzuring relevant ten aanzien van de emissies van NMVOS, SO₂ en NO_x. Tabel 4 laat de emissiereducties zien op het gebied van Verzuring.

Tabel 4 Stand van zaken in 2007 m.b.t. realisatie doelstellingen 2010 thema Verzuring

	Gezamenlijk bereikte reductie in 2006 (t.o.v. 1985)	Gezamenlijk bereikte reductie in 2007 (t.o.v. 1985)	Berekende IMT-2010 (t.o.v. 1985)	Realisatie IMT-2010 in 2007 ('Overall')	Realisatie IMT-2010 in 2007 per bedrijfstak (% aandeel emissie in 2007*)						
					Basismetalaalindustrie	Chemische industrie	Zuivelindustrie	Textiel- en tapijt-industrie	Papier- en karton-industrie	Rubber- en kunststof-verwerkende industrie	Olie- en gaswinnings-industrie
Verzuring											
SO ₂ (totaal)	78%	77%	90%	-	- (63)	- (35)	+ (0)	+ (0)	- (0)	n.v.t. (0)	- (2)
NO _x (totaal)	64%	65%	90%	-	- (26)	- (50)	- (2)	- (0)	- (6)	n.v.t. (1)	- (15)
NH ₃	75%	81%	82%	+	- (5)	+ (91)	n.v.t. (1)	++ (1)	n.v.t. (2)	n.v.t. (0)	
NMVOS**	43%	42%	30%	++	++ (4)	++ (48)		+ (0)		- (9)	- (39)

Toelichting:

- De gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.

+ De gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.

++ De gerealiseerde reductie in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.

* Dit is het aandeel van de totale emissie dat door de beschreven bedrijfstak in 2007 geëmitteerd wordt.

** Voor NMVOS is de IMT-2010 weergegeven als reductie ten opzichte van de IMT-2000

n.v.t. Niet van toepassing wil zeggen dat de desbetreffende bedrijfstak voor deze stof geen IMT geformuleerd heeft, maar wel heeft gerapporteerd.

De gezamenlijke IMT 2010-doelstellingen voor de verzurende stoffen SO₂ en NO_x worden in 2007 niet gerealiseerd. De doelstelling voor beide stoffen staat op 90% reductie. Voor SO₂ ligt de reductie al jaren rond de 77%. Wat betreft NO_x is er een lichte stijging te zien, van 57% in 2002 tot 65% reductie in 2007. Voor NH₃ wordt de doelstelling dit jaar voor het eerst nagenoeg gerealiseerd. Voor NMVOS wordt de gezamenlijke doelstelling 2010 in 2007, net als in 2006, gerealiseerd.

SO₂

Voor SO₂ zijn de basismetalaalindustrie en de chemische industrie de belangrijkste bedrijfstakken met respectievelijk een aandeel in de emissie van 63% en 35%. Zowel in het lopende BMP-traject als bij de NEC-richtlijn wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de SO₂-emissies. De Europese NEC-richtlijn stelt een emissieplafond van 50 kiloton SO₂ per jaar voor Nederland. Op basis van de uitvoeringsnotitie *Erop of eronder* is bepaald dat voor de sector energie, industrie en raffinaderijen 39,5 kiloton per jaar is gereserveerd, wat zich vertaalt in 5,5 kiloton SO₂ per jaar voor de basismetalaalindustrie en 3,1 kiloton voor de chemische industrie. De basismetalaalindustrie heeft echter aangegeven dat ze verwacht ongeveer 9 kiloton SO₂ te emitteren. De benodigde reductie zal voornamelijk gerealiseerd moeten worden bij de aluminiumsmelterijen. Hierover wordt overleg gevoerd. De chemische industrie verwacht in 2010 tussen de 4,0 en

4,35 kiloton SO_2 te emitteren.⁷ De Overleggroep Chemische industrie heeft besloten dat SO_2 een aandachtspunt is in verband met de NEC-doelstelling.

NO_x

Voor NO_x zijn de chemische industrie en de basismetaalindustrie de belangrijkste bedrijfstakken met respectievelijk een aandeel van 50% en 26% van de totale industriële emissie. Daarnaast is voor het reduceren van de NO_x -emissies de handel in NO_x -emissierechten ontwikkeld en is op Europees niveau een NEC-doelstelling afgesproken. Voor de olie- en gaswinningsindustrie zal vanaf 2009 ook voor de offshore (nu alleen onshore) gebruik worden gemaakt van verhandelbare emissierechten. In de lopende BMP-4-trajecten wordt hier aandacht voor gevraagd.

NH_3

De emissiereductie- NH_3 naar lucht in 2007 is vooral bereikt door een extra maatregelen. De bijdrage van de industrie aan de landelijke NH_3 -emissie bedraagt ongeveer 2%.

3.4 Verspreiding naar Lucht

In de convenanten zijn voor 31 stoffen reductiedoelstellingen opgenomen voor de verspreiding naar lucht. Deze zijn onder andere geselecteerd op basis van de lijst van prioritaire stoffen. Voor 18 van deze 31 stoffen wordt de IMT-2010 gerealiseerd, één meer dan vorig jaar. Binnen de chemische industrie heeft een bedrijf de emissie voor acroleïne gereduceerd waarmee de IMT gerealiseerd is.

Voor de stoffen waarbij de doelstellingen voor 2010 vooralsnog niet worden gerealiseerd, geldt dat de verantwoordelijke bedrijfstakken in het lopende BMP-traject gevraagd is specifiek aandacht te besteden aan het terugdringen van de emissies van deze stoffen. In 2007 worden voor 13 stoffen de doelstellingen niet gerealiseerd.

Uit onderzoek blijkt dat het aandeel van de doelgroep industrie in de landelijke emissie voor een aantal stoffen significant tot groot is. De industrie is voor meer dan 50% verantwoordelijk voor de landelijke emissies van de volgende negen stoffen: cadmium, chroom, fluoriden, lood, acrylonitril, ethyleenoxide, fenol en fenolaten, vinylchloride en dichloormethaan. Voor vijf van deze negen stoffen wordt de IMT gerealiseerd. Voor de stoffen cadmium, chroom, fluoriden en lood worden de IMT's niet gerealiseerd. Voor al deze stoffen blijkt de basismetaalindustrie de belangrijkste bedrijfstak: cadmium (66% van de emissies van de industrie), chroom (88%), fluoriden (90%) en lood (95%).

Ook voor negen stoffen is de industrie verantwoordelijk voor 10-50% van de Nederlandse emissies: arseen, dioxines en furanen, etheen, koolmonoxide, fijn stof, styreen, toluen, zink en zwavelwaterstof. Voor zes van deze negen stoffen wordt de IMT niet gerealiseerd. Ook hier is de basismetaalindustrie de belangrijkste bedrijfstak: arseen (100%), koolmonoxide⁸ (83%), fijn

⁷ Het BMP-4 hanteert SO_2 prognoses voor 2010 tussen de 4,0 en 4,1 kiloton. Een werkgroep, ingesteld door de Projectgroep Chemische industrie, heeft begin 2007 een verdere analyse uitgevoerd en hanteert een prognose van 4,35 kiloton.

⁸ Voor koolmonoxide hebben de overleggroepen van de basismetaalindustrie, de chemische industrie en de zuivelindustrie in een eerder stadium al vastgelegd dat het niet realiseren van de taakstelling niet los gezien kan worden van de emissies NO_x en de energie-efficiency. In de praktijk is de emissie van koolmonoxide onvermijdelijk. Bij het verbrandingsproces vindt veelal optimalisatie plaats, waarbij gekeken wordt naar de energie-efficiency, de reductie van NO_x en koolmonoxide. De prioriteit ligt hierbij op de reductie van NO_x en de energie-efficiency. Afgesproken is het niet realiseren van de koolmonoxide doelstelling niet als knelpunt aan te duiden.

stof (64%), zink (92%), zwavelwaterstof (95%). Vooral de chemische industrie is verantwoordelijk voor de emissie van etheen (98%).

Na 18 stoffen waarin de industrie verantwoordelijk is voor meer dan 10% van de landelijke emissies blijven er 13 stoffen over waar de industrie een marginale rol speelt. Voor tien van deze dertien stoffen wordt de IMT gerealiseerd. De volgende drie stoffen blijven achter: benzeen, koper en totaal chloorbenzenen. De chemische industrie is verantwoordelijk voor de emissies van benzeen (92%) en totaal chloorbenzenen (100%). Vooral de basismetaleindustrie is verantwoordelijk voor de emissies van koper (82%). Het aandeel van de industrie in de landelijke emissies van deze is echter minder dan 10%.

Van een aantal stoffen is de bedrijfstakbrede IMT wel gerealiseerd, maar de bedrijfstakspecifieke IMT nog niet. Zo heeft de basismetaleindustrie twee bedrijfstakspecifieke IMT's nog niet gerealiseerd: kwik en dichloormethaan. Voor beide stoffen geldt dat het aandeel van de basismetale in het basisjaar 1985 1% was. Dit betrof in 2007 echter respectievelijk 96% en 5%.

Daarnaast is de bedrijfstakbrede IMT-2010 voor formaldehyde reeds gerealiseerd, echter de IMT-2010 van de papier- en kartonindustrie is nog niet gerealiseerd. De emissie van formaldehyde is gedaald ten opzichte van 2006. De emissie van formaldehyde wordt veroorzaakt door het gebruik van formaldehydeharsen om de watervastheid van het papier te verbeteren. De prognose is dat de IMT ook in 2010 nog niet wordt gerealiseerd.

Tabel 5 laat de emissiereducties zien voor het thema Verspreiding naar Lucht.

Tabel 5 Stand van zaken in 2007; realisatie doelstellingen 2010 thema Verspreiding naar Lucht

	Gezamenlijk bereikte reductie in 2006 (t.o.v. 1985)	Gezamenlijk bereikte reductie in 2007 (t.o.v. 1985)	Berekende IMT-2010 (t.o.v. 1985)	Realisatie IMT-2010 in 2007 ('Overall')	Realisatie IMT-2010 in 2007 per bedrijfstak (% aandeel emissie in 2007*)						
					Basismetalaanindustrie	Chemische industrie	Zuivelindustrie	Textiel- en tapijt-industrie	Papier- en karton-industrie	Rubber- en kunststof-verwerkende industrie	Olief- en gaswinnings-industrie
Verspreiding naar Lucht											
Acroleïne (acrylaldehyde)	75%	95%	90%	+		+					
						(100)					
Acrylonitril	100%	99%	97%	+		+					
						(100)					
Arseen	55%	45%	70%	-	-						
					(100)						
Benzeen	90%	90%	98%	-	-	-		++		n.v.t.	
					(7)	(92)		(0)		(1)	
Cadmium	13%	25%	80%	-	-	-					
					(66)	(34)					
Chloorfenolen	100%	100%	90%	++				++			
								(0)			
Chroom	68%	60%	90%	-	-	+					
					(88)	(12)					
1,2- Dichloorethaan	98%	98%	90%	++		++					
						(100)					
Dichloormethaan	94%	95%	90%	+	-	+				n.v.t.	
					(5)	(74)				(21)	
Dioxines en furanen (PCDD's en PCDF's)	92%	92%	90%	+	+	++					
					(100)	(0)					
Etheen	79%	75%	90%	-	-	-		+			
					(2)	(98)		(0)			
Ethyleenoxide (Oxiraan)	97%	97%	95%	+		+					
						(100)					
Fenol en fenolaten	84%	75%	50%	++	++	++				n.v.t.	
					(0)	(84)				(16)	
Fluoriden	51%	48%	99%	-	-	-					
					(90)	(10)					
Formaldehyde	92%	93%	90%	+	++	++			-	n.v.t.	
					(0)	(34)			(53)	(13)	
Koolmonoxide	44%	47%	90%	-	-	-		-	-	n.v.t.	
					(83)	(16)		(0)	(1)	(0)	

	Gezamenlijk bereikte reductie in 2006 (t.o.v. 1985)	Gezamenlijk bereikte reductie in 2007 (t.o.v. 1985)	Berekende IMT-2010 (t.o.v. 1985)	Realisatie IMT-2010 in 2007 ('Overall')	Realisatie IMT-2010 in 2007 per bedrijfstak (% aandeel emissie in 2007*)						
					Basismetalaalindustrie	Chemische industrie	Zuivelindustrie	Textiel- en tapijt-industrie	Papier- en karton-industrie	Rubber- en kunststof-verwerkende industrie	Olle- en gaswinnings-industrie
Koper	58%	43%	80%	-	- (82)	- (18)					
Kwik	84%	77%	70%	++	- (96)	++ (4)					
Lood	51%	40%	70%	-	- (95)	++ (5)					
Nikkel	92%	81%	80%	+		++ (100)					
Stof (fijn)	86%	86%	95%	-	- (64)	+ (32)	+ (4)	+ (0)	+ (0)	n.v.t. (0)	
Styreen	97%	98%	60%	++		++ (77)		++ (2)		n.v.t. (21)	
Totaal Chloorbenzenen	77%	79%	90%	-		- (100)		++ (0)			
Tetrachlooretheen (PER)	100%	100%	99%	+		+ (100)		++ (0)			
Tolueen	91%	93%	90%	+	++ (1)	+ (98)		++ (0)		n.v.t. (1)	
Totaal PAK's (10 van VROM)	96%	96%	99%	+	+ (85)	+ (15)					
Trichlooretheen (Tri)	97%	97%	50%	++	++ (0)	++ (2)		++ (98)			
Trichloormethaan (chloroform)	99%	100%	90%	++		++ (100)					
Vinylchloride	93%	93%	90%	+		+ (100)					
Zink	61%	66%	80%	-	- (92)	+ (8)					
Zwavelwaterstof	73%	69%	90%	-	- (95)	++ (5)					

Toelichting:

- De gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.
- + De gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.
- ++ De gerealiseerde reductie in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.
- * Dit is het aandeel van de totale emissie dat door de beschreven bedrijfstak in 2007 geëmitteerd wordt. Dit cijfer, dat tussen haakjes onder de mate van realisatie wordt weergegeven, ligt tussen de 0 en 100%. Als de industrie in zijn geheel geen emissies meer heeft dan staat voor elke bedrijfstak die in het verleden verantwoordelijk was voor emissies nu 0%.

3.5 Verspreiding naar Water

In de convenanten zijn reductiedoelstellingen opgenomen voor de Verspreiding naar Water voor 35 stoffen. Deze zijn onder andere geselecteerd op basis van de lijst van prioritaire stoffen.

De industrie is een belangrijke doelgroep met betrekking tot het thema Verspreiding naar Water. Uit onderzoek blijkt dat het aandeel van de doelgroep industrie in de landelijke emissie in ieder geval voor de volgende stoffen significant is: styreen (100%), hexachloorbutadien (100%), 1,2-dichloorethaan (98%), chroom (79%), trichlooretheen (69%), 1,1,1-trichloorethaan (67%), nikkel (46%) en fenol en fenolaten (46%).⁹

Tabel 6 laat zien dat voor 34 stoffen de bedrijfstakbrede IMT's voor 2010 worden gehaald. Alleen voor trichlooretheen wordt de gezamenlijke doelstelling in 2007 niet gerealiseerd, dit in tegenstelling tot 2006. De trichlooretheen emissie is volledig afkomstig van de chemische industrie. De stijging van de emissies wordt veroorzaakt door één bedrijf. Het bedrijf geeft aan dat verwacht wordt dat dit een eenmalige uitschieter is en dat de IMT in 2010 wel gerealiseerd zal worden.

Binnen vrijwel alle bedrijfstakken worden de bedrijfstakspecifieke IMT's gerealiseerd voor alle stoffen. De IMT-2010 wordt alleen niet gerealiseerd binnen de basismetaalindustrie voor arseen en cadmium, en bij de papier- en kartonindustrie voor zink, lood en chroom.

De basismetaalindustrie heeft de emissie van arseen in 1985 niet voldoende betrouwbaar kunnen inschatten. Dit jaar heeft het bedrijfstakoverleg dan ook besloten om vanaf jaarrapportage 2007 de emissie van arseen nog wel te monitoren via het e-MJV, maar de emissies niet meer af te zetten tegen de IMT-2010. Voor het niet behalen van de IMT-2010 voor cadmium wordt geen verklaring gegeven.

De emissies naar water voor de olie- en gaswinningsindustrie worden later in deze rapportage apart behandeld, omdat het binnen deze sector grotendeels lozingen naar de zee betreft. Deze zijn van een andere orde dan lozingen naar binnenwateren.

Tabel 6 Stand van zaken in 2007; realisatie doelstellingen 2010 thema Verspreiding naar Water

	Gezamenlijk bereikte reductie in 2006 (t.o.v. 1985)	Gezamenlijk bereikte reductie in 2007 (t.o.v. 1985)	Berekende IMT-2010 (t.o.v. 1985)	Realisatie IMT-2010 in 2007 ('Overall')	Realisatie IMT-2010 in 2007 per bedrijfstak (% aandeel emissie in 2007*)						
					Basismetaalindustrie	Chemische industrie	Zuivelindustrie	Textiel- en tapijt-industrie	Papier- en karton-industrie	Rubber- en kunststof-verwerkende industrie	Olie- en gaswinnings-industrie
Verspreiding naar Water											
Acrylonitril	100%	100%	90%	++		++ (100)					

⁹ Bron: www.emissieregistratie.nl, gegevens 2005.

	Gezamenlijk bereikte reductie in 2006 (t.o.v. 1985)	Gezamenlijk bereikte reductie in 2007 (t.o.v. 1985)	Berekende IMT-2010 (t.o.v. 1985)	Realisatie IMT-2010 in 2007 ('Overall')	Realisatie IMT-2010 in 2007 per bedrijfstak (% aandeel emissie in 2007*)						
					Basismetalaanindustrie	Chemische industrie	Zuivelindustrie	Textiel- en tapijt-industrie	Papier- en karton-industrie	Rubber- en kunststof-verwerkende industrie	Olle- en gaswinnings-industrie
Arseen	92%	90%	50%	++	n.v.t. (17)	++ (78)			n.v.t. (5)		
Asbest	100%	100%	50%	++		++ (0)					
Benzeen	100%	100%	90%	++	++ (0)	++ (100)		++ (0)			**
Cadmium	99%	98%	90%	++	- (16)	++ (80)			n.v.t. (4)		***
Chroom	97%	98%	85%	++	++ (19)	++ (78)		++ (0)	- (3)		
Chloorbenzenen	100%	100%	90%	++				++ (0)			
Chloorfenolen (pentachloorfenol)	100%	100%	99%	+		++ (0)		++ (0)			
1,2-Dichloorethaan	98%	98%	90%	++		++ (100)					
Dichloormethaan	100%	100%	50%	++		++ (100)					
Dioxines en furanen (PCDD's en PCDF's)	91%	99%	90%	++	++ (0)	++ (100)					
Dithiocarbamaten	100%	100%	99%	+		++ (0)					
Drins	100%	100%	99%	+		++ (0)					
Fenol en fenolaten	100%	100%	90%	++	++ (1)	++ (99)					
Formaldehyde	97%	99%	90%	++		++ (100)					
Ftalaatesters	100%	100%	90%	++		++ (0)					
Hexachloorbenzeen	100%	100%	90%	++		++ (100)					
Hexachloorbutadieen	98%	97%	99%	+		+ (100)					

	Gezamenlijk bereikte reductie in 2006 (t.o.v. 1985)	Gezamenlijk bereikte reductie in 2007 (t.o.v. 1985)	Berekende IMT-2010 (t.o.v. 1985)	Realisatie IMT-2010 in 2007 ('Overall')	Realisatie IMT-2010 in 2007 per bedrijfstak (% aandeel emissie in 2007*)						
					Basismetalaalindustrie	Chemische industrie	Zuivelindustrie	Textiel- en tapijt-industrie	Papier- en karton-industrie	Rubber- en kunststof-verwerkende industrie	Olle- en gaswinnings-industrie
Koper	88%	95%	80%	++	++ (28)	++ (61)		++ (0)	+ (11)		
Kwik	98%	99%	70%	++	++ (30)	++ (55)			+ (15)		***
Lood	92%	92%	70%	++	++ (31)	++ (59)			- (5)		***
Nikkel	87%	90%	80%	++	++ (37)	++ (64)		++ (0)	n.v.t. (5)		***
Organische tinverbindingen	100%	100%	90%	++		++ (100)					
Olie	97%	97%	90%	++		++ (100)					
Styreen	100%	100%	90%	++		++ (100)					
Tetrachlooretheen (PER)	99%	99%	98%	+		+ (100)					
Tetrachloormethaan	100%	100%	99%	+		+ (100)					
Toluene	100%	100%	90%	++	++ (0)	++ (100)		++ (0)			
Totaal PAK's (6 van Borneff)	99%	99%	90%	++	++ (90)	++ (10)					
Trichloorbenzeen	100%	100%	90%	++		++ (0)					
1,1,1-Trichloorethaan	100%	100%	99%	+		+ (100)					
Trichlooretheen	98%	61%	95%	-		- (100)					
Trichloormethaan	98%	97%	90%	++		++ (100)					
Zink	93%	94%	80%	++	++ (18)	++ (70)		++ (0)	- (12)		***
Zwavelwaterstof	100%	100%	90%	++	++ (0)						

Toelichting:

- De gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.

- + De gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.
 - ++ De gerealiseerde reductie in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.
 - * Dit is het aandeel van de totale emissie dat door de beschreven bedrijfstak in 2007 geëmitteerd wordt. Dit cijfer, dat tussen haakjes onder de mate van realisatie wordt weergegeven, ligt tussen de 0 en 100%. Als de industrie in zijn geheel geen emissies meer heeft dan staat voor elke bedrijfstak die in het verleden verantwoordelijk was voor emissies nu 0%.
 - ** De olie- en gaswinningsindustrie heeft in verband met lozingen op zee een aparte tabel, zie beneden.
 - *** Voor de zware metalen naar water zijn voor de olie- en gaswinningsindustrie geen reductiedoelstellingen 2010 geformuleerd.
- n.v.t. Niet van toepassing wil zeggen dat de desbetreffende bedrijfstak voor deze stof geen IMT geformuleerd heeft, maar wel heeft gerapporteerd.

Olie- en gaswinningsindustrie

De emissies naar water van de olie- en gaswinningsindustrie zijn offshore en worden daarom apart bekeken in deze jaarrapportage.

Voor benzeen is een IMT-2010 opgesteld van 60% ten opzichte van basisjaar 1990. Het betreft hier een verplichting ten opzichte van het nemen van maatregelen, en geen verplichting tot emissiereductie van de lozing van benzeen. De IMT-2000 en IMT-2010 blijven bestaan, maar zijn richtlijnen. In 2007 is, in tegenstelling tot 2005 en 2006, de emissie van benzeen toegenomen. In 2006 werd, mede door toedoen van het ingevoerde Benzeenreductieprogramma, de richtlijn van 60% bijna gehaald. In Tabel 7 is te zien dat in 2007 de emissiereductie nog maar 44% is. De toename is gerelateerd aan de toename van de hoeveelheid geloosd productiewater.

Tabel 7 Emissiereducties thema Verspreiding, lozingen naar water (offshore), Benzeen

Stof	Emissiereductie 2006 ten opzichte van basisjaar 1990	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar 1990	Inspanningsverplichting 2010	Realisatie Inspanningsverplichting 2010 in 2007
Benzeen (1990)	56%	44%	60%	n.v.t.

Toelichting:

n.v.t. Niet van toepassing wil zeggen dat de desbetreffende bedrijfstak voor deze stof geen IMT geformuleerd heeft, maar wel heeft gerapporteerd.

Voor de lozing van zware metalen naar water zijn voor de olie- en gaswinningsindustrie geen reductiedoelstellingen voor 2010 geformuleerd. Het uitgangspunt hiervoor is Best Beschikbare Techniek (BBT). Dit betekent dat wanneer bedrijven voldoen aan de BBT, zij aan de doelstelling voldoen. De emissiehoeveelheid zware metalen is in het algemeen direct gerelateerd aan de hoeveelheid geloosd productiewater. In 2007 is de emissie van kwik, cadmium, lood, en zink verder afgenomen. De reden hiervoor is het herinjecteren van productiewater. Van nikkel, alifaten en aromaten is de emissie toegenomen. Deze toenames zijn gerelateerd aan de algemene toename van de hoeveelheid geloosd productiewater. De doelstelling met betrekking tot olie in water (in OSPAR-verband is in 2001 een taakstelling afgesproken van 15% reductie ten opzichte van 2000) is in 2007 (20% reductie) net als in 2006 gehaald.

Tabel 8 Emissiereducties thema Verspreiding, lozingen naar water (offshore)

Stof	Emissies in 2007 (in kg)	Emissies in 2006 (in kg)	Emissies in 2005 (in kg)	Emissies in 2000 (in kg)	Prognose 2010** (in kg)
Kwik	2,15	2,30	7,29	2,26	0,5
Cadmium	12,35	18,39	22,6	46,9	21,6
Lood	683,52	937,31	1.353	2.287	1.133
Zink	4.662	6395	13.264	21.109	9.478
Nikkel	335,9	303,1	251,2	93,3	194

3.6 Vermesting

Vermesting is een overmaat van stikstof en fosfaten in bodem en water. Dit is een bedreiging voor drinkwaterbronnen en kan aantasting van de biodiversiteit tot gevolg hebben. Het beleid is dan ook gericht op vermindering van de emissies van deze stoffen naar het oppervlaktewater.

Uit onderzoek blijkt dat de bijdrage van de industrie aan de totale landelijke directe en indirecte emissies naar oppervlaktewater van stikstof en fosfor respectievelijk 12% en 14% is.¹⁰ Consumenten hebben het grootste aandeel in de emissies van vermestende stoffen.

Tabel 9 laat de emissiereducties zien op het gebied van Vermesting. De doelstellingen voor 2010 zijn reeds vanaf 2000 gerealiseerd.

Tabel 9 Stand van zaken in 2007; realisatie doelstellingen 2010 thema Vermesting

	Gezamenlijk bereikte reductie in 2006 (t.o.v. 1985)	Gezamenlijk bereikte reductie in 2007 (t.o.v. 1985)	Berekende IMT-2010 (t.o.v. 1985)	Realisatie IMT-2010 in 2007 ('Overall')	Realisatie IMT-2010 in 2007 per bedrijfstak (% aandeel emissie in 2007*)						
					Basismetallindustrie	Chemische industrie	Zuivelindustrie	Textiel- en tapijt-industrie	Papier- en karton-industrie	Rubber- en kunststof-verwerkende industrie	Olle- en gaswinnings-industrie
Vermesting											
Stikstof (totaal N)	76%	72%	75%	+	+	+	++	++	-		
					(19)	(72)	(3)	(0)	(7)		
Fosfor (totaal P)	99%	99%	90%	-	p.m.	++	-	++	-		
					(8) ¹¹	(63)	(18)	(0)	(11)		

Toelichting:

- De gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.
- + De gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.
- ++ De gerealiseerde reductie in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.
- * Dit is het aandeel van de totale emissie dat door de beschreven bedrijfstak in 2007 geëmitteerd wordt.

Voor verschillende bedrijfstakken kan een aantal bijzonderheden worden opgemerkt:

¹⁰ Bron: www.emissieregistratie.nl, gegevens 2005

¹¹ De bedrijfstak heeft de emissie van fosfaat in 1985 niet voldoende betrouwbaar kunnen inschatten. De reductiepercentages zijn dan ook niet ten opzichte van het basisjaar te berekenen. De emissie is nagenoeg gelijk t.o.v. 2006.

- In de papier- en kartonindustrie is de toevoeging van stikstof en fosfor als nutriënt noodzakelijk ten behoeve van de biologische zuivering in de afvalwaterzuiveringsinstallaties. Gerichte verlaging van de fosforzuurdoseringen levert bij veel bedrijven een fosforreductie op. Er wordt nog wel meer reductie verwacht tot 2010, maar niet genoeg om de IMT-2010 te realiseren.
- De zuivelindustrie zuivert sinds de ondertekening van het convenant een steeds groter deel van haar afvalwater zelf en loost steeds minder op het riool. Hierdoor is de emissie van fosfaat en stikstof naar het riool gedaald en naar het oppervlaktewater gestegen. De nutriënten komen van nature voor in zuivel. Via het proces- en spoelwater komen ze in het afvalwater terecht, waar zij de biologische afvalwaterzuivering van de noodzakelijke nutriënten voorzien. De IMT-2010 voor stikstof is in 2007 gerealiseerd. Wat betreft fosfor wordt de IMT-2010 nog niet gerealiseerd. De zuivelindustrie gaat na op welke wijze de doelstelling gerealiseerd kan worden.

3.7 Verwijdering

Afval

In het nationale beleid zijn globaal drie doelstellingen geformuleerd. Er wordt gestreefd naar een vermindering van de hoeveelheid afval (preventie) (doelstelling 1) en meer nuttige toepassing van afvalstromen (doelstelling 2). Het brandbaar afval dat niet nuttig kan worden toegepast, moet worden verbrand (met benutting van de vrijkomende energie) (doelstelling 3). Onbrandbaar restafval mag worden gestort. Per bedrijfstak zijn hiervoor doelstellingen opgenomen in de desbetreffende IMT, met uitzondering van de olie- en gaswinningsindustrie.

Afvalstoffen zijn ingedeeld in drie hoofdgroepen: procesafhankelijk niet-gevaarlijk afval, procesonafhankelijk niet-gevaarlijk afval en gevaarlijk afval.

Tabel 10 geeft een overzicht van de totale hoeveelheden afval (naar verwerkingswijze, per deelstroom, in kiloton) van de bedrijfstakken basismetalaalindustrie, chemische industrie, zuivelindustrie, papier- en kartonindustrie, textiel- en tapijtindustrie en rubber- en kunststofindustrie

Opgemerkt wordt dat voor de basismetalaalindustrie, zuivelindustrie en de textiel- en tapijtindustrie geen betrouwbare gegevens over de afvalstromen beschikbaar zijn in het basisjaar 1985. Daarom is voor deze bedrijfstakken een later jaar als basis gebruikt.

Tabel 10 Overzicht per deelstroom van verwerkt afval in kiloton en percentages

Afvalstroom	1985				2007			
	h/nt	v	s	totaal	h/nt	v	s	totaal
Procesafhankelijk, niet-gevaarlijk afval	1.725,7 (78%)	86,8 (4%)	389,6 (18%)	2.202,1 (75%)	1.257,3 (90%)	73,6 (6%)	56,6 (4%)	1.397,5 (52%)
Procesonafhankelijk, niet-gevaarlijk afval	319,0 (80%)	29,3 (7%)	51,0 (13%)	399,6 (14%)	638,4 (91%)	37,3 (5%)	28,3 (4%)	704,0 (26%)
Gevaarlijk afval	101,4 (30%)	85,0 (26%)	146,7 (44%)	331,3 (11%)	198,4 (33%)	383,0 (64%)	18,5 (3%)	599,8 (22%)
TOTAAL	2.146,1 (73%)	201,07 (7%)	587,6 (20%)	2.934,7 (100%)	2.094,1 (78%)	493,9 (18%)	103,4 (4%)	2.691,4 (100%)

Toelichting:

h/nt : hergebruik/nuttige toepassing

v : verbranden

s : storten

Uit Tabel 10 blijkt dat de totale hoeveelheid afval voor de grootste deelstroom (procesafhankelijk, niet-gevaarlijk afval) ten opzichte van 1985 is afgenomen (doelstelling 1). De totale hoeveelheden procesonafhankelijk, niet gevaarlijk afval en gevaarlijk afval zijn ten opzichte van 1985 toegenomen. De totale hoeveelheid afval is ten opzichte van 1985 gereduceerd met 8% van 2.934,7 naar 2.691,4 kton. Hiermee is doelstelling gerealiseerd.

Ten opzichte van 2006 en voorgaande jaren is bij gevaarlijk afval de nuttige toepassing gedaald en de verbranding gestegen. Deze verandering wordt veroorzaakt door de chemische industrie. Er is één significant bedrijf dat al jaren onjuist rapporteert. Dit is nu gecorrigeerd, maar de tabel ziet er daardoor anders uit dan in de jaarrapportage van 2006.

Ten opzichte van het basisjaar is het aandeel hergebruik en nuttige toepassing voor alle deelstromen toegenomen (doelstelling 2). Het totale aandeel afval dat verbrand wordt is gestegen (doelstelling 3). Het aandeel gestort afval is voor alle deelstromen sterk afgenomen. Geconcludeerd kan worden dat de algemene doelstellingen voor het onderwerp afval daarmee grotendeels gerealiseerd zijn.

Voor de olie- en gaswinningsindustrie zijn geen IMT-doelstellingen geformuleerd met betrekking tot het thema afval. Wel worden sinds 2002 de ontwikkelingen binnen de verschillende afvalstromen gevolgd. De totale hoeveelheid afval is toegenomen, met name bij verbranden en storten. De individuele maatschappijen hebben allen een uitgewerkt afvalzorgsysteem.

Bodembescherming

Voor het onderwerp bodembescherming zijn geen kwantitatieve doelstellingen voor 2010 geformuleerd. Binnen de diverse bedrijfstakken kan in de afgelopen jaren echter wel een duidelijke voortgang worden geconstateerd. Voorts lopen op basis van de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB) lokaal ook diverse uitvoeringsprojecten. Bodemrisicoanalyses worden (overeenkomstig NRB) eens per 4 jaar uitgevoerd.

Bij 233 van de 306 bedrijven (76%) die deel uitmaken van de bedrijfstakken waarop deze rapportage betrekking heeft is een risicoanalyse uitgevoerd. Dit is een stijging ten opzichte van vorig jaar (62%). Bij 49 van de 233 bedrijven (21%) is vastgesteld dat er maatregelen nodig zijn, een lichte daling ten opzichte van 2006 (28%). Het gaat om een totaal van 388 maatregelen, een sterke daling ten opzichte van 2006 (536 maatregelen). Van deze maatregelen is 63% uitgevoerd, hetzelfde percentage als in 2006.

Bodemsanering

Voor het onderwerp bodemsanering zijn geen kwantitatieve doelstellingen voor 2010 geformuleerd die met behulp van inventarisaties getoetst kunnen worden. Wel kan geconcludeerd worden dat sinds de start van de BSB-operatie op veel bedrijventerreinen bodemonderzoeken zijn gestart en inmiddels de nodige vorderingen zijn gerealiseerd. Daarmee wordt het bodemsaneringsbeleid in toenemende mate in de praktijk gebracht.

In 2007 zijn 128 (42%) van de 306 bedrijven aangesloten bij de stichting BSB. Ten opzichte van 2006 is dit een toename met 14 bedrijven. Van de 185 historische verontreinigingslocaties (voor 1988) zijn er 18 (13%) gesaneerd in 2007. Van de 69 nieuwe verontreinigingslocaties (vanaf 1988) zijn er 21 (30%) gesaneerd in 2007.

3.8 Verstoring

Geluid

Bij 70 van de 306 bedrijven (23%; in 2006: 24%) is in het verslagjaar sprake geweest van geluidshinder. In 2007 zijn in totaal 269 klachten (tegenover 264 in 2006) over geluidshinder ontvangen. Het totaal aantal klachten blijft dus nagenoeg gelijk en is op hetzelfde niveau van 2004. In 2005 waren er aanzienlijk meer klachten (401 klachten gemeld)

Bij ongeveer eenderde van de 70 bedrijven worden saneringsmaatregelen met betrekking tot geluid verwacht. Veel van deze maatregelen (90%) zijn al uitgevoerd. Voor het onderwerp geluid zijn geen kwantitatieve doelstellingen voor 2010 opgenomen die met behulp van bovenbeschreven inventarisaties getoetst kunnen worden.

Geur

In 2007 zijn bij 65 bedrijven in totaal 466 klachten over geurhinder ontvangen. Ten opzichte van 2006 (368 klachten) is het aantal klachten toegenomen. In 35 gevallen waren maatregelen noodzakelijk. Hiervan zijn 29 maatregelen (83%) al uitgevoerd.

Externe veiligheid: Post-Sandoz

In het kader van externe veiligheid is een aantal Europese richtlijnen van toepassing. Bij 196 bedrijven zijn volgens de vergunning van de inrichting de CPR-richtlijnen van toepassing en bij 84 bedrijven zijn de PGS-richtlijnen van toepassing. Ten opzichte van 2006 is er een significante stijging van het aantal bedrijven waarbij de PGS-richtlijnen van toepassing zijn (in 2006: 28). In 2006 werd voor eerst de stand van zaken met betrekking tot de PGS-richtlijnen onderzocht. Van de PGS-richtlijnen mag gemotiveerd worden afgeweken.

Voor de specifieke richtlijnen is de stand van zaken als volgt:

- De CPR 3-richtlijn is voor 16 bedrijven van toepassing. Deze bedrijven, actief in de chemische industrie en olie- en gaswinningsindustrie, voldoen allemaal aan de richtlijn.
- De CPR 9-2-richtlijn is voor slechts 3 bedrijven van toepassing. Deze bedrijven, actief in de olie- en gaswinningsindustrie, voldoen alle drie aan de richtlijn.
- In totaal voldoen alle 13 bedrijven die aan de CPR 13-1-richtlijn moeten voldoen, aan de richtlijn.
- Met betrekking tot de CPR 13-2-richtlijn geldt dit voor 37 van de 39 bedrijven.
- In totaal voldoen 165 bedrijven, van de 173 bedrijven die aan de CPR 15-1-richtlijn moeten voldoen, aan de richtlijn.
- Met betrekking tot de CPR 15-2-richtlijn geldt dit voor 75 van de 80 bedrijven.

Wat betreft de PGS-richtlijnen komen de volgende cijfers naar voren:

- De PGS 12-richtlijn is voor slechts 3 bedrijven van toepassing. Bij één bedrijf is sprake van een gemotiveerde afwijking in overeenstemming met het bevoegd gezag, van de andere twee bedrijven is het onbekend of ze richtlijn voldoen.
- De PGS 13-richtlijn is voor 23 bedrijven van toepassing. Een significante stijging ten opzichte van de 2 bedrijven in 2006. Alle 23 bedrijven voldoen aan de vergunningsvoorwaarden van de richtlijn.

- De PGS 15-richtlijn is voor 83 bedrijven van toepassing. Dit is ook een sterkte toename ten opzichte van 2006 (28 bedrijven). Van deze bedrijven voldoen 65 aan de richtlijn. Bij 9 bedrijven bedrijf is sprake van een gemotiveerde afwijking in overeenstemming met het bevoegd gezag en ook 9 bedrijven voldoen niet aan de richtlijn.

Er kan worden geconcludeerd dat in 95% van de gevallen (309 van de 324) waarin voldaan moet worden aan een CPR richtlijn er ook daadwerkelijk aan wordt voldaan. Er wordt in 91% van de gevallen aan de PGS-richtlijn voldaan of er gemotiveerd van afgeweken, een lichte stijging ten opzichte van 2006.

Externe veiligheid: Post-Seveso

In 2007 geven 94 van de 306 bedrijven aan dat zij BRZO-normen gebruiken bij externe veiligheid. 89 bedrijven geven aan dat zij onder het besluit risico's zware ongevallen (BRZO) vallen en PBZO-plichtig zijn (preventiebeleid), hiervan zijn 74 bedrijven tevens VR-plichtig (veiligheidsrapport).

Van de bedrijven die onder het PBZO vallen, beschikt circa 61% over een afgerond PBZO (54 van de 89) en circa 60% beschikt over een afgerond veiligheidsbeheerssysteem (VBS), te weten 53 van de 89 bedrijven.

Van de 74 bedrijven die VR-plichtig zijn, beschikt 57% over een goedgekeurd veiligheidsrapport. Bij 11 van de VR-plichtige bedrijven zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk op basis van het veiligheidsrapport. Inmiddels zijn deze 11 maatregelen allemaal uitgevoerd.

3.9 Verdroging

Voor verdroging is geen bedrijfstakspecifieke IMT-2010 geformuleerd, dus ook geen gezamenlijke doelstelling. Wel is voor alle bedrijfstakken in het totale verbruik van grondwater over 2007 een significante afname te zien (5% ten opzichte van 2006). Sinds het eerste rapportage jaar waarin de 7 bedrijfstakken worden meegenomen (2004) is er ieder jaar een afname van het grondwaterverbruik.

3.10 Milieuzorg

Het beschikken over een (gecertificeerd) milieuzorgsysteem is geen doel op zich. Een milieuzorgsysteem is een instrument of een hulpmiddel om bedrijven in staat te stellen milieudoelstellingen beter te realiseren. Het MJV vraagt bedrijven wel over dit onderwerp om daarmee een indicatie te verkrijgen van de wijze waarop bedrijven invulling geven aan het onderwerp milieuzorg. Indien een bedrijf aangeeft niet of slechts deels te beschikken over een (gecertificeerd) milieuzorgsysteem, wil dit echter nog niet zeggen dat dit bedrijf geen of onvoldoende aandacht aan dit onderwerp besteedt.

De in deze paragraaf genoemde percentages zijn gebaseerd op het aantal geregistreerde antwoorden in de afzonderlijke jaarrapportages van de bedrijfstakken.

In 2007 zijn 162 van de 306 bedrijven (53%) gecertificeerd op basis van ISO 14001 of geregistreerd in het kader van EMAS (Europees Milieumanagement- en Audit Schema) of BS. Dit is een stijging ten opzichte van 2006.

- Van de bedrijven waarvan bekend is dat er geen of voor slechts een deel van de inrichting een gecertificeerd milieuzorgsysteem bestaat, geeft 96% aan een milieubeleidsverklaring te hebben. Door 98% van de bedrijven is een milieuprogramma opgesteld.
- Op de vragen of er een overzicht beschikbaar is van relevante milieuaspecten en of de milieutaken zijn vastgelegd in procedures en werkinstructies wordt aanzienlijk lager gescoord dan in 2006.
- De (interne) auditing van een milieuzorgsysteem, gericht op de continue verbetering, wordt in deze samenvattende rapportage gezien als maat voor een goede implementatie. Van de bedrijven voert 73% een interne audit uit. Dit is een stijging ten opzichte van 2006 (69%). Een externe audit wordt in 29% van de gevallen uitgevoerd, tegenover 27% in 2006.

4 Conclusies

In deze samenvattende rapportage zijn, in opdracht van het Ministerie van VROM, de gezamenlijke milieuprestaties van de doelgroep industrie in 2007 op twee manieren in beeld gebracht:

- Door vergelijking van de huidige stand van zaken met de doelstellingen voor 2010.
- Door de voortgang ten opzichte van 2006 in kaart te brengen.

Om een totaaloverzicht te krijgen van de gezamenlijke milieuprestaties van de doelgroep industrie en de knelpunten die voor de doelgroep industrie overblijven is een sommatie gemaakt van de afzonderlijke jaarrapportages van de bedrijfstakken die door de verschillende bedrijfstakoverleggen zijn vastgesteld. Concreet gaat het dan om de volgende bedrijfstakken: basismetaalindustrie, chemische industrie, zuivelindustrie, papier- en kartonindustrie, textiel- en tapijtindustrie, olie- en gaswinningsindustrie en rubber- en kunststofverwerkende industrie.¹² Over de gehele doelgroep industrie kan het volgende worden geconcludeerd.

Proces

Over het proces van indiening en beoordeling in het verslagjaar 2007 kan het volgende worden opgemerkt:

- Het totaal aantal bedrijven waarvan in 2007 een milieujaarverslag is meegenomen in deze jaarrapportage is iets gedaald (van 314 naar 306); dit komt door het sluiten van bedrijven. Het totale aantal modules is daardoor ook gedaald van 1341 naar 1291.
- Het percentage tijdig ingediende modules in 2007 is ten opzichte van 2006 toegenomen van 65% naar 68%.
- Het percentage door de bevoegde gezagen tijdig beoordeelde modules ten opzichte van de tijdig ingediende modules is in 2007 81%, tegenover 75% in 2006. Het totale percentage geaccepteerde modules meegenomen in deze jaarrapportage bedraagt dit jaar 80%, dit is nagenoeg gelijk aan het percentage over 2006 (79%).

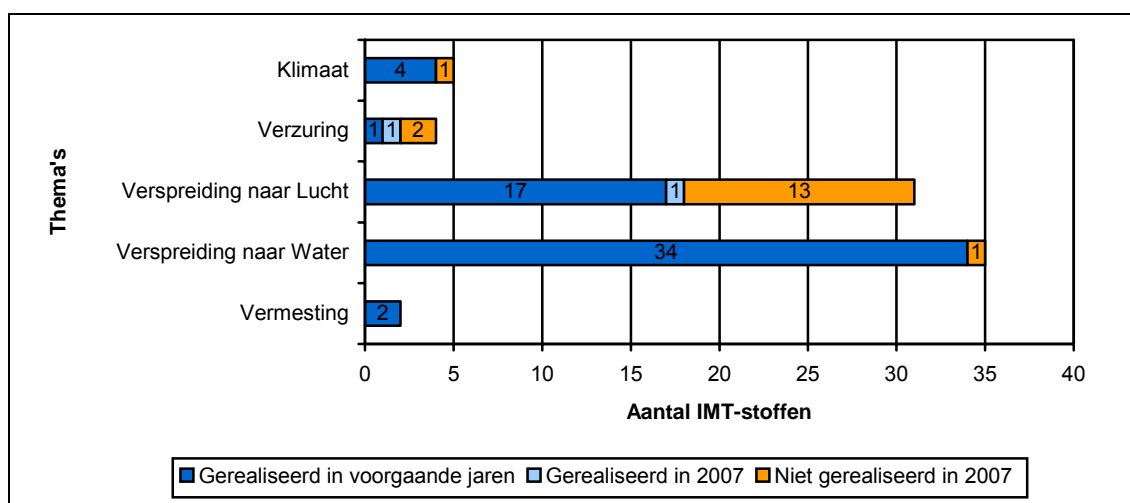
De cijfers geven een signaal dat de naleving van de procedurele afspraken over de uitvoering van de convenanten blijvende aandacht vraagt.

Milieuresultaten

In Figuur 2 is een overzicht weergegeven van de gezamenlijk behaalde emissiereducties vergeleken met de IMT-2010. De IMT's gerealiseerd in 2007 zijn NH₃ (verzuring) en acroleïne (verspreiding naar lucht). De IMT voor trichlooretheen (verspreiding naar water) wordt dit jaar in tegenstelling tot vorig jaar niet gerealiseerd. Doelstellingen die niet gerealiseerd worden vormen aandachtspunten voor de uitvoering van het beleid tot en met 2010 en worden verder gemonitord binnen het bedrijfstakoverleg.

¹² De overige bedrijfstakken die onderdeel zijn van het DMI (grafische industrie en verpakingsdrukkerijen, en metaalektro industrie) kennen een andere monitoringscyclus en zijn niet meegenomen in deze rapportage.

Figuur 2 Gezamenlijk gerealiseerde IMT's per thema

Toelichting:

Niet gerealiseerd in 2007:

Gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT. IMT is gerealiseerd in 2007.

Gerealiseerd in 2007:

Gerealiseerd in voorgaande jaren:

Gerealiseerde reductie in de voorgaande jaren is groter dan de IMT.

Resultaten naar bedrijfstak

De resultaten per bedrijfstak zijn af te lezen in Tabel 11.

Tabel 11 Percentage gerealiseerde IMT's per bedrijfstak

Thema	Basismetalaanindustrie	Chemische industrie	Zuivelindustrie	Textiel- en tapijtindustrie	Papier- en kartonindustrie	Rubber- en kunststofverwerkende industrie	Olle- en gaswinningindustrie	DMI Totaal
Totaal aantal IMT's	41	71	5	24	12	2	4	77
Percentage gerealiseerde IMT's naar thema								
Klimaatverandering	100%	75%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	100%	100%	80%
Verzuring	25%	50%	50%	75%	0%	0%	0%	50%
Verspreiding naar Lucht	32%	69%	100%	90%	33%	n.v.t.	n.v.t.	58%
Verspreiding naar Water	86%	97%	n.v.t.	100%	40%	n.v.t.	n.v.t.	97%
Vermesting	100%	100%	50%	100%	0%	n.v.t.	n.v.t.	100%
Totaal percentage gerealiseerde IMT's per bedrijfstak	56%	82%	60%	92%	25%	50%	25%	78%

Toelichting:

n.v.t.: Niet van toepassing

Verandering van klimaat

Rapportage over bereikte energie-efficiency (en daarmee over de emissie van CO₂) verloopt via een ander spoor, onder andere via de voortgangsrapportage van de Meerjarenafspraken Energie-efficiency 2001-2002 (MJA2).

Voor vier van de vijf ozonlaagaantastende stoffen worden de gezamenlijke doelstellingen 2010 in 2007 gerealiseerd. Alleen voor tetrachloormethaan wordt de IMT-2010 niet gerealiseerd, in tegenstelling tot voorgaande jaren. De toename van de emissie wordt veroorzaakt door één bedrijf dat tetrachloormethaan emiteert. Dit heeft de aandacht van het lokale bevoegde gezag.

Verzuring

Voor de verzurende stoffen worden in 2007 de gezamenlijke doelstellingen 2010 voor SO₂ (totaal) en NO_x (totaal) vooralsnog niet gerealiseerd. Voor NMVOS wordt de gezamenlijke doelstelling 2010 wederom gerealiseerd. Voor NH₃ is dit jaar voor het eerst de IMT (nagenoeg) gerealiseerd. De afname van ammoniakemissie is vooral te danken aan extra maatregelen bij de chemische industrie, de belangrijkste emittent binnen de industrie.

Voor SO₂ hebben de basismetaalindustrie en de chemische industrie het grootste aandeel in de emissie. Bij beide bedrijfstakken wordt zowel in de lopende BMP-4 trajecten als bij de NEC-doelstelling nadrukkelijk aandacht besteed aan de SO₂-emissies.

Voor de emissie van NO_x zijn de chemische industrie en de basismetaalindustrie de belangrijkste bedrijfstakken. Voor het reduceren van de NO_x-emissies is aanvullend de handel in NO_x-emissierechten ontwikkeld. Daarnaast is ook voor NO_x op Europees niveau een NEC-doelstelling afgesproken. In de lopende BMP-4-trajecten van beide bedrijfstakken wordt hier eveneens de nodige aandacht voor gevraagd.

Verspreiding naar lucht

De bedrijfstakken hebben gezamenlijk de doelstellingen voor 18 van de 31 stoffen gerealiseerd. Voor acroleïne wordt dit jaar in tegenstelling tot vorig jaar de IMT wel gerealiseerd. Voor 13 stoffen worden de doelstellingen 2010 vooralsnog niet gerealiseerd. Voor deze 13 stoffen geldt dat de verantwoordelijke bedrijfstakken in het BMP-4-traject gevraagd is specifiek aandacht te besteden aan het terugdringen van de emissies voor deze stoffen.

Van deze 13 stoffen is de industrie voor meer dan 50% verantwoordelijk voor de landelijke emissies van: cadmium, chroom, fluoriden en lood. Voor al deze stoffen blijkt de basismetaalindustrie de belangrijkste bedrijfstak.

Voor de volgende zes stoffen is de industrie verantwoordelijk voor 10-50% van de Nederlandse emissies: arseen, etheen, koolmonoxide¹³, fijn stof, zink, zwavelwaterstof. Ook hier levert de basismetaal duidelijk aandeel binnen de totale emissie. Alleen bij etheen is de chemische industrie de belangrijkste emittent.

Resten nog drie stoffen waarvoor de IMT niet gerealiseerd wordt, waarvoor het aandeel van de industrie in de landelijke emissies minder dan 10% is. De chemische industrie is verantwoorde-

¹³ Voor koolmonoxide hebben de overleggroepen van de basismetaalindustrie en de chemische industrie in een eerder stadium al vastgelegd dat het niet realiseren van de taakstelling niet los gezien kan worden van de emissies NO_x en de energie-efficiency. In de praktijk is de emissie van koolmonoxide onvermijdelijk. Bij het verbrandingsproces vindt veelal optimalisatie plaats, waarbij gekeken wordt naar de energie-efficiency, de reductie van NO_x en koolmonoxide. De prioriteit ligt hierbij op de reductie van NO_x en de energie-efficiency. Afgesproken is het niet realiseren van de koolmonoxide doelstelling niet als knelpunt aan te duiden.

lijk voor de emissies van benzeen (92%) en totaal chloorbenzenen (100%). De basismetaalindustrie is met name verantwoordelijk voor de emissies van koper (82%).

Verspreiding naar water

De bedrijfstakken hebben gezamenlijk de doelstellingen voor 34 van de 35 stoffen gerealiseerd. Voor trichlooretheen wordt de doelstelling in 2007 niet gehaald, dit in tegenstelling tot 2006. De chemische industrie is volledig verantwoordelijk voor deze emissie. Er wordt wel verwacht de IMT-2010 in 2010 te realiseren.

Vermesting

De emissies van vermestende stoffen waren in voorgaande jaren op het niveau van de IMT-2010. De zuivelindustrie haalt de doelstelling bij de fosfaat emissie niet, zij stelt een onderzoek in naar de mogelijkheden om de reductie alsnog te realiseren.

Verwijdering

De totale hoeveelheid afval is ten opzichte van 1985 gereduceerd met 8%. Het aandeel nuttige toepassing is voor alle deelstromen toegenomen. Van de deelstromen wordt nog ongeveer 4% gestort. De hoeveelheid gerapporteerd gevaarlijk afval is sinds het basisjaar verdubbeld, nog slechts een klein deel (3%) hiervan wordt echter gestort.

De algemene doelstellingen met betrekking tot het onderwerp afval, een vermindering van de hoeveelheid afval (preventie) en meer nuttige toepassing van afvalstromen worden daarmee gerealiseerd.

Wat betreft de onderwerpen bodembescherming en bodemsanering kan geconcludeerd worden, dat op veel bedrijventerreinen het traject van bodemonderzoeken is gestart en inmiddels de nodige vorderingen zijn gerealiseerd.

Verstoring

Het aantal klachten wat betreft geluidshinder is in 2007 ten opzichte van 2006 gelijk gebleven. Het aantal klachten wat betreft geurhinder is met een kwart toegenomen. In beide gevallen is het merendeel van de saneringsmaatregelen al uitgevoerd.

Externe veiligheid

Externe veiligheid blijft een aandachtspunt, aangezien nog niet alle bedrijven aan de richtlijnen voldoen. Er kan worden geconcludeerd dat in 95% van de gevallen voldaan wordt aan de relevante CPR-richtlijnen. In 91% van de gevallen wordt aan de relevante PGS-richtlijnen voldaan of gemotiveerd afgeweken.

Iets minder dan eenderde van de bedrijven geeft aan dat zij de BRZO-norm gebruiken bij externe veiligheid. Van deze bedrijven geeft 95% aan over een afgerond preventiebeleid en veiligheidsbeheerssysteem te beschikken. Bijna 80% van deze bedrijven geeft aan over een goedgekeurd veiligheidsrapport te beschikken.

Verdroging

Voor verdroging zijn geen bedrijfstakspecifieke IMT-2010 geformuleerd, dus ook geen gezamenlijke doelstelling. Wel is het totale verbruik van grondwater voor de bedrijfstakken in 2007 verder afgenomen.

Milieuzorg

In 2007 heeft meer dan de helft (53%) van de bedrijven een gecertificeerd milieuzorgsysteem, dit is een toename van 9% ten opzichte van 2006. De certificering is geen doel op zich. De doelstellingen richten zich op het implementeren van een adequaat werkend milieuzorgsysteem.

De (interne) auditing van een milieuzorgsysteem, gericht op de continue verbetering, wordt gezien als maat voor een goede implementatie. Meer dan tweederde (73%) van de bedrijven voert een interne audit uit. Een externe audit wordt in 29% van de gevallen uitgevoerd. Beide laten hiermee een stijging zien ten opzichte van 2006.

Bijlage A Achtergrond Doelgroepbeleid Milieu en Industrie

Convenanten en bedrijfstakoverleg

Overheden en brancheorganisaties van de geselecteerde bedrijfstakken hebben afspraken gemaakt over langere termijn doelstellingen en de wijze waarop deze gerealiseerd moeten worden. Deze afspraken zijn vastgelegd in een intentieverklaring ook wel convenant, milieubeleidsovereenkomst of milieubeleidsadvies genoemd.

Voor de uitvoering van de intentieverklaring is het bedrijfstakoverleg ingesteld, waarin alle partijen die de verklaring hebben ondertekend vertegenwoordigd zijn. Het bedrijfstakoverleg bestaat in principe uit een overleggroep en een projectgroep. In de overleggroep participeren de bestuurders van overheden en brancheorganisaties. De projectgroep is belast met de praktische begeleiding van de uitvoering van het convenant. Verschillende werkgroepen behandelen gedetailleerdere kwesties en rapporteren hierover in de projectgroep.

Het bedrijfstakoverleg is belast met de volgende taken:

- Algemene begeleiding bij de uitvoering van de intentieverklaring.
- Monitoring van de uitvoering van de intentieverklaring.
- Toetsing van resultaten aan de IMT.
- Analyse van knelpunten bij de realisatie van de intentieverklaring.
- Rapportage over de uitvoering aan de Minister van VROM en afhankelijk van de bedrijfstak, aan bewindslieden van andere ministeries.
- Indien van toepassing: het opstellen en beheren van een hand- of werkboek.

Historie

De ondertekening van het convenant van de basismetalaalindustrie op 10 maart 1992 was de eerste mijlpaal in het Doelgroepbeleid Milieu en Industrie. Eind 2000 hebben de meest recente ondertekeningen (van de rubber- en kunststofverwerkende industrie en vleesindustrie) plaatsgevonden, waarmee er op dit moment sprake is van elf convenanten.

In Tabel 12 is per bedrijfstak weergegeven voor welke aanpak is gekozen, wanneer het convenant is ondertekend en welke partij het voorzitterschap van het bedrijfstakoverleg op zich genomen heeft.

Tabel 12 Geselecteerde bedrijfstakken voor het Doelgroepbeleid Milieu en Industrie

Bedrijfstak	Werkwijze	Datum ondertekening	Voorzitter
Basismetalaalindustrie	BMP's	10-03-1992	IPO
Chemische industrie	BMP's	02-04-1993	IPO
Grafische industrie en verpakkingsdrukkerijen	Handboek milieumaatregelen	08-04-1993	VNG
Zuivelindustrie	BMP's	06-07-1994	IPO
Metalektro industrie	BMP's op basis van werkboek	19-04-1995	VNG
Textiel- en tapijtindustrie	BMP's op basis van werkboek	08-03-1996	UvW
Papier- en kartonindustrie	BMP's	08-03-1996	IPO

Bedrijfstak	Werkwijze	Datum ondertekening	Voorzitter
Betonmortel- en betonproductenindustrie*	BMP's op basis van werkboek	27-08-1998	IPO
Vleesindustrie**	BMP's op basis van werkboek	22-12-2000	VNG
Rubber- en kunststofverwerkende industrie	- BMP's voor bedrijven die circa 80% van de bedrijfstakemissie veroorzaken - Werkboek milieumaatregelen voor de overige bedrijven	22-12-2000	VNG
Olie- en gaswinningsindustrie	BMP's	02-06-1995	VROM

Toelichting:

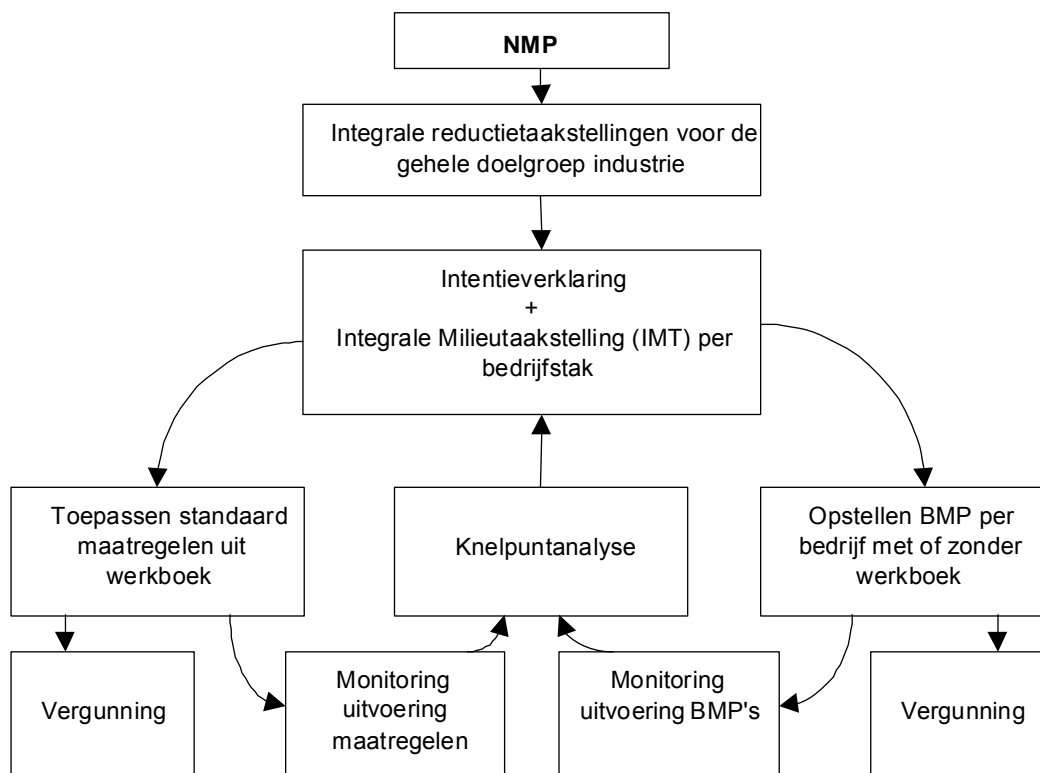
* Voor de betonmortel- en betonproductenindustrie was 2003 het laatste rapportagejaar. Het Milieubeleidsadvies (MBA) had een looptijd tot eind 2003. In gezamenlijk overleg is besloten om hieraan geen vervolg te geven.

** Het convenant met de vleesindustrie is per 2 maart 2006 eenzijdig door de overheden opgezegd.

Systematiek en werkwijze DMI

In Figuur 3 is weergegeven hoe de verschillende activiteiten van het bedrijfstakoverleg en het individuele bedrijven met elkaar samenhangen. Vervolgens wordt een toelichting op de gehanteerde systematiek gegeven.

Figuur 3 Systematiek Doelgroepbeleid Milieu en Industrie

Bedrijfsmilieuplan

In principe stellen de bedrijven die onder de verschillende convenanten vallen, op grond van de afspraken in de intentieverklaring een bedrijfsmilieuplan (BMP) op. De uitzonderingen hierop zijn de bedrijfstakken metaalkro en grafische industrie en verpakkingsdrukkerijen. Deze werken met werkboeken waarin standaard milieumaatregelen zijn beschreven.

De inhoud en de verdere uitwerking van het BMP verschilt naar aard en omvang van de bedrijfstak. Wanneer de productieprocessen in de bedrijfstak onderling sterk verschillen zal ook de milieubelasting variëren. Om hieraan nadere invulling te geven stellen de bedrijven een op de bedrijfssituatie toegesneden BMP op.

Voor de bedrijfstakken waar de productieprocessen een grote overeenkomst vertonen, is een werkboek opgesteld, waarin de verschillende bewerkingsprocessen zijn opgenomen. Per bewerkingsproces worden milieumaatregelen beschreven die voldoen aan de Stand der Techniek en die gericht zijn op de realisatie van de IMT. Voorbeelden van bedrijfstakken waarbij dit het geval is, zijn de grafische industrie en verpakkingdrukkerijen en de metaalektro industrie.

Milieujaarverslag

Jaarlijks stellen de bedrijven een milieujaarverslag (MJV) op waarin de vorderingen over de desbetreffende verslagperiode worden weergegeven. Het MJV geeft de milieuresultaten bij bedrijven weer waardoor het bedrijfstakoverleg de voortgang van de in de BMP's voorgenomen maatregelen kan volgen. Bovendien sommeert het bedrijfstakoverleg alle MJV's en BMP's. Het resultaat hiervan wordt vervolgens vergeleken met de IMT voor de bedrijfstak.

Wanneer het aantal bedrijven dat tot een bedrijfstak behoort erg groot is, vindt er periodiek een toetsing plaats door middel van een onderzoek bij een representatieve steekproef van de bedrijven. Dit is de praktijk voor bijvoorbeeld de grafische industrie en de metaalektro industrie. Bedrijven in deze bedrijfstakken leveren geen MJV in. Het toetsingskader voor de bedrijfstak vormt de IMT die op bedrijfstakniveau is geformuleerd. Indien de IMT niet of niet voldoende wordt gerealiseerd, inventariseert het bedrijfstakoverleg welke knelpunten zich voordoen en hoe deze kunnen worden opgelost.

Ten behoeve van het opstellen van het MJV over de desbetreffende verslagperiode stelt FO-Industrie jaarlijks een format beschikbaar aan bedrijven waarin de kwantitatieve gegevens in tabelvorm moeten worden gerapporteerd. De door bedrijven opgestelde verslagen worden bij het bevoegd gezag ingediend. Het merendeel van de bedrijven gebruikt hiervoor het elektronisch milieujaarverslag: het e-MJV.

DMI Jaarrapportage

Voor deze DMI jaarrapportage is gebruik gemaakt van de jaarrapportages van zeven bedrijfstakken: de basismetalaalindustrie, de chemische industrie, de zuivelindustrie, de papier- en kartonindustrie, de textiel- en tapijtindustrie, de olie- en gaswinningsindustrie en de rubber- en kunststofverwerkende industrie.

Voor de metaalektro industrie en de grafische industrie en verpakkingdrukkerijen is geen vergelijkbare kwantitatieve informatie over het jaar 2007 voorhanden, aangezien deze bedrijfstakken een andere monitoringscyclus hebben.

Voor de betonmortel- en betonproductenindustrie en de vleesindustrie zijn voor 2007 geen jaarrapportages opgesteld. Het convenant betonmortel- en betonproductenindustrie is in 2004 succesvol afgerond; dit convenant liep tot en met eind 2003. Het convenant vleesindustrie is in 2006 door de overheden eenzijdig opgezegd.

Facilitaire Organisatie Industrie (FO-Industrie)

Ter ondersteuning van de uitvoering van het Doelgroepbeleid Milieu en Industrie is de Facilitaire Organisatie Industrie (FO-Industrie) in het leven geroepen. FO-Industrie is in 1993 opgericht door de Ministeries van VROM, Verkeer en Waterstaat, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW).

FO-Industrie begeleidt de uitvoering van het Doelgroepbeleid Milieu en Industrie en ondersteunt medewerkers bij gemeenten, provincies, waterschappen en regionale directies van Rijkswaterstaat. FO-Industrie is onder andere belast met de volgende taken:

- Secretariaat voeren van de overleg-, project- en werkgroepen van de betrokken bedrijfstakken (het bedrijfstakoverleg).
- Monitoren van de uitvoering op bedrijfstakniveau.
- Centraal registreren en sommeren van BMP's en MJV's.
- Signaleren en analyseren van knelpunten in de uitvoering.
- Opstellen van rapportages voor het bedrijfstakoverleg.
- Voorlichting en instructie Doelgroepbeleid Milieu en Industrie.
- Het beheren van de e-MJV-helpdesk.

Alle activiteiten worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het bedrijfstakoverleg of de Stuurgroep FO-Industrie, waarin de betrokken overheden zijn vertegenwoordigd.

Bijlage B Methodiek

Voor deze jaarrapportage wordt gebruik gemaakt van de jaarrapportages van zeven bedrijfstakken: de basismetaalindustrie, de chemische industrie, de zuivelindustrie, de papier- en kartonindustrie, de textiel- en tapijtindustrie, de olie- en gaswinningsindustrie en de rubber- en kunststofverwerkende industrie.

In Tabel 13 wordt van ieder van deze bedrijfstakken de stand van zaken weergegeven.

Tabel 13 Status van de afzonderlijke jaarrapportages

Bedrijfstak	Status van de desbetreffende jaarrapportage
Basismetaalindustrie	Goedgekeurd door de overleggroep en gepubliceerd
Chemische industrie	Goedgekeurd door de overleggroep en gepubliceerd
Papier- en kartonindustrie	Goedgekeurd door de overleggroep en gepubliceerd
Rubber- en kunststofverwerkende industrie	Goedgekeurd door de overleggroep en gepubliceerd
Textiel- en tapijtindustrie	Goedgekeurd door de overleggroep en gepubliceerd
Zuivelindustrie	Goedgekeurd door de overleggroep en gepubliceerd
Olie- en gaswinningsindustrie	Goedgekeurd door de overleggroep en gepubliceerd

Van de deelnemende bedrijven neemt FO-Industrie per MJV alleen door het bevoegd gezag beoordeelde modules in behandeling. Indien de module niet geaccepteerd of beschikbaar is, worden de laatst bekende beoordeelde resultaten van voorgaande jaren gebruikt. Hierdoor bestaat in dat geval de kans dat de jaarrapportage geen recent beeld van de bedrijfstak toont.

Bij de bedrijfstakken rubber- en kunststofverwerkende industrie, textiel- en tapijt industrie en zuivelindustrie worden dit jaar voor het eerst modules meegenomen die wel door het bedrijf zijn ingediend, maar niet zijn beoordeeld door het bevoegd gezag. Dit is afgesproken in het bedrijfstakoverleg, vanwege de nalatigheid van enkele bevoegde gezagen. Voor de zuivelindustrie geldt dat alle modules die niet beoordeeld zijn worden meegenomen in de rapportage. Bij de andere twee bedrijfstakken geldt dit alleen voor modules die niet zijn beoordeeld maar wel zijn ingediend voor 1 mei.

Tabel 14 geeft een overzicht van het aantal modules dat in deze totaalrapportage is meegenomen. Deze gegevens zijn voor het eerst berekend per module, vandaar dat er geen vergelijking met voorgaande jaren gemaakt kan worden.

Tabel 14 **Overzicht aantal meegetelde modules van inrichtingen per bedrijfstak**

	Aantal geaccepteerde modules over 2007	Aantal modules waarvan gegevens over eerdere jaren zijn gebruikt	Totaal aantal meegenomen modules voor jaarrapportage 2007
Basismetalaalindustrie	106	0	106
Chemische industrie	390	90	480
Zuivelindustrie	249	9	258
Papier- en kartonindustrie	90	1	91
Textiel- en tapijtindustrie	106	23	129
Olie- en gaswinningsindustrie	36	0	36
Rubber- en kunststofverwerkende industrie	155	36	191
Totaal van zeven bedrijfstakken over 2007	1132	159	1291
Percentage geaccepteerd modules vs. gekopieerde modules t.o.v. het totaal	88%	12%	-

In totaal zijn dus 88% van de modules geaccepteerd en dus meegenomen in deze jaarrapportage. Voor 12% van de modules zijn de gegevens van het meest recente jaar gekopieerd.

Bijlage C Totstandkoming Doelgroepbeleid Milieu en Industrie, Jaarrapportage (Samenvattende rapportage) 2007

Hieronder is weergegeven op welke wijze (inclusief tijdsplan) de onderhavige jaarrapportage tot stand is gekomen en welke rapportages daarvoor zijn gebruikt.

Tabel 15 Schematisch overzicht totstandkoming Samenvattende DMI jaarrapportage

Periode	Actie	Opmerking
Vòòr 1 april	Bedrijf dient MJV in bij het bevoegde gezag.	
Vòòr 1 juli	Bevoegd gezag geeft oordeel over MJV.	
Juni / juli	Periode waarin aanvullende informatie wordt verzameld en eventuele papieren MJV's en/of beoordelingen door FO-Industrie worden ingevoerd in de database.	
Augustus	FO-Industrie start met het opstellen van de jaarlijkse rapportage per bedrijfstak.	Parallel wordt door FO-Industrie gestart met het opstellen van de Samenvattende DMI jaarrapportage.
September / oktober	Bespreking van de concept jaarrapportage in het bedrijfstakoverleg.	
November / januari	Vaststelling van de jaarrapportages door het bedrijfstakoverleg en verzending van de rapportage aan de minister.	Parallel wordt de conceptrapportage met de conceptbrief uitgezet binnen de betrokken beleidsdirecties van VROM.
Januari	Rapport wordt na verwerking van de opmerkingen vanuit VROM afgestemd met de betrokken branches en overheidspartijen.	
Januari	Definitief rapport met begeleidende brief van de minister naar de Tweede Kamer*.	

Toelichting:

* Voorwaarde is dat de onderliggende bedrijfstakrapportages zijn geaccordeerd en aan de minister zijn aangeboden.

Overzicht gebruikte rapportages

In deze rapportage is gebruik gemaakt van de gegevens uit de volgende rapportages

- *Uitvoering intentieverklaring Basismetalaalindustrie, Jaarrapportage 2007* (FO-Industrie R081007b).
- *Uitvoering intentieverklaring Chemische industrie, Jaarrapportage 2007* (FO-Industrie, R081002c).
- *Uitvoering intentieverklaring Zuivelindustrie, Jaarrapportage 2007* (FO-Industrie, R081002c).
- *Uitvoering intentieverklaring Papier- en kartonindustrie, Jaarrapportage 2007* (FO-Industrie, R081001b).
- *Uitvoering intentieverklaring Textiel- en tapijtindustrie, Jaarrapportage 2007* (FO-Industrie, R081002c).
- *Uitvoering intentieverklaring Rubber- en kunststofverwerkende industrie, Jaarrapportage 2007* (FO-Industrie, R081010c).
- *Uitvoering intentieverklaring Olie- en gaswinningsindustrie, Jaarrapportage 2007* (FO-Industrie, R081016b).
- *Samenvattende Jaarrapportage 2006 Doelgroepenbeleid Milieu en Industrie* (FO-Industrie, R070209b).

Bijlage D Overzicht gezamenlijk resultaat bedrijfstakken

De onderstaande tabellen geven de onderliggende cijfers voor de in hoofdstuk 4 beschreven milieuresultaten die betrekking hebben op emissiegegevens en het grondwaterverbruik van de basismetaalindustrie, de chemische industrie, de zuivelindustrie, de papier- en kartonindustrie, de textiel- en tapijtindustrie, de olie- en gasindustrie en de rubber- en kunststofverwerkende industrie.

Toelichting bij de tabellen:

- de gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.
- + de gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.
- ++ de gerealiseerde reductie in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.

Tabel 16 Emissiereductie Verandering van Klimaat doelgroep industrie

Stof	Absolute emissie in 2007 (kg)	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	Berekende IMT-2000	Berekende IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
CFK	9.000	100%	100%	100%	+
HCFK's	1.885	99%	0%	77%	++
Halonen	-	100%	99%	99%	+
Tetrachloormethaan	22.201	93%	100%	100%	-
1,1,1-trichloorethaan	1	100%	86%	100%	+

Tabel 17 Emissiereductie Verzuring doelgroep industrie

Stof	Absolute emissie in 2007 (ton)	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	Berekende IMT-2000	Berekende IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
SO ₂ -totaal	11.545	77%	77%	90%	-
NO _x -totaal	25.206	65%	59%	90%	-
NH ₃	1.117	81%	49%	82%	+
VOS (exclusief Methaan)	14.595	43%	56%	30%	++

Tabel 18 Emissiereductie Verspreiding naar Lucht doelgroep industrie

Stof	Absolute emissie in 2007 (kg)	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	Berekende IMT-2000	Berekende IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Acroleïne (acrylaldehyde)	230	95%	50%	90%	+
Acrylonitril	2.893	99%	50%	97%	+
Arseen	429	45%	50%	70%	-
Benzeen	82.984	90%	75%	98%	-
Cadmium	1.430	25%	70%	80%	-
Chloorfenolen	-	100%	50%	90%	++
Chroom	1.235	60%	50%	90%	-
1,2-Dichloorethaan	18.722	98%	90%	90%	++
Dichloormethaan	130.766	95%	80%	90%	+
Dioxines en furanen (PCDD's en PCDF's) (g)	2	92%	70%	90%	+
Etheen	1.052.029	75	50%	90%	-
Ethyleenoxide (oxiraan)	5.422	97%	50%	95%	+
Fenol en fenolaten	7.743	75	50%	50%	++
Fluoriden	238.945	48	84%	99%	-
Formaldehyde	13.177	93%	50%	90%	+
Koolmonoxide	127.574.794	47%	50%	90%	-
Koper	1.449	43%	50%	80%	-
Kwik	285	77%	70%	70%	++
Lood	30.910	40%	70%	70%	-
Nikkel	166	81%	50%	80%	+
Stof (fijn)	2.653.159	86%	75%	95%	-
Styreen	29.782	97%	50%	60%	++
Totaal chloorbenzenen	31.576	79%	70%	90%	-
Tetrachlooretheen (PER)	12	100%	90%	99%	+
Tolueen	112.114	93%	50%	90%	+
Totaal PAK's (10 van VROM)	4.968	96%	80%	99%	+
Trichlooretheen	9.907	97%	50%	50%	++
Trichloormethaan (chloroform)	799	100%	50%	90%	++
Vinylchloride	25.333	93%	90%	90%	+
Zink	37.160	66%	50%	80%	-
Zwavelwaterstof	388.025	69%	50%	90%	-

Tabel 19 Emissiereductie Verspreiding naar Water doelgroep industrie

Stof	Absolute emissie in 2007 (kg)	Emissiere-ductie 2007 ten opzichte van basisjaar	Berekende IMT-2000	Berekende IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Acrylonitril	7	100%	50%	90%	++
Arseen	697	90%	50%	50%	++
Asbest	0	100%	50%	50%	++
Benzeen	18	100%	75%	90%	++
Cadmium	269	98%	90%	90%	++
Chroom	2.567	98%	85%	85%	++
Chloorbenzenen	0	100%	0%	90%	++
Chloorfenolen (pentachloorfenol)	0	100%	99%	99%	+
1,2-Dichloorethaan	494	98%	55%	90%	++
Dichloormethaan	30	100%	50%	50%	++
Dioxines en furanen (PCDD's en PCDF's) (g)	0,01	99%	50%	90%	++
Dithiocarbamaten	0	100%	99%	99%	+
Drins	0	100%	99%	99%	+
Fenol en fenolaten	609	100%	50%	90%	++
Formaldehyde	2.043	99%	50%	90%	++
Ftalaatesters	0	100%	50%	90%	++
Hexachloorbenzeen	0,01	100%	85%	90%	++
Hexachloorbutadieen	0,04	97%	99%	99%	+
Koper	1356	95%	50%	80%	++
Kwik	9	99%	50%	70%	++
Lood	1.693	92%	65%	70%	++
Nikkel	2.505	90%	50%	80%	++
Organische tinverbindingen	10	100%	90%	90%	++
Olie	7.362	97%	60%	90%	++
Styreen	4	100%	50%	90%	++
Tetrachlooretheen (PER)	0,7	99%	85%	98%	+
Tetrachloormethaan	1	100%	99%	99%	+
Tolueen	1	100%	50%	90%	++
Totaal PAK's (6 van Borneff)	8	99%	50%	90%	++
Trichloorbenzeen	0	100%	50%	90%	++
1,1,1-trichloorethaan	0,4	100%	70%	99%	+
Trichlooretheen	11	61%	75%	95%	-
Trichloormethaan	27	97%	60%	90%	++
Zink	11.471	94%	65%	80%	++
Zwavelwaterstof	0	100%	50%	90%	++

Tabel 20 Emissiereductie Vermesting doelgroep industrie

Stof	Absolute emissie in 2007 (kg)	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	Berekende IMT-2000	Berekende IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Stikstof (totaal N)	2820245	71%	70%	75%	+
Fosfor (P)	2527180	83%	75%	90%	-

Tabel 21 Bodemsanering in 2007

Vraag	Antwoord	Aantal antwoorden
Is uw bedrijf aangesloten bij de stichting BSB?	Ja	128
	Nee	98
	Onbekend	80
Hoeveel historische verontreinigingslocaties (voor 1988) zijn er gesaneerd in het verslagjaar?	Aantal locaties	18
Hoeveel historische verontreinigingslocaties (voor 1988) zijn er nog niet gesaneerd?	Aantal locaties	185
Hoeveel nieuwe verontreinigingslocaties (vanaf 1988) zijn er gesaneerd in het verslagjaar?	Aantal locaties	48
Hoeveel nieuwe spills (vanaf 1988) zijn nog niet gesaneerd?	Aantal locaties	21

Tabel 22 Bodembescherming in 2007

Vraag	Antwoord	Aantal antwoorden
Is een risicoanalyse volgens de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB) uitgevoerd?	Ja	233
	Nee	40
	n.v.t.	12
	Onbekend	21
Hoeveel maatregelen waren/zijn noodzakelijk (totaal)?	Aantal bedrijven ja	49
	Aantal bedrijven nee	142
	Onbekend	48
	<i>Aantal maatregelen</i>	388
Hoeveel van die maatregelen zijn uitgevoerd (totaal)?	Aantal maatregelen	246 (63%)*

* Het percentage is berekend ten opzichte van het aantal maatregelen, dat noodzakelijk is.

Tabel 23 Verstoring geluid in 2007

Vraag	Antwoord	Aantal antwoorden
Hoe vaak is in het verslagjaar sprake geweest van klachten over geluidshinder?	Ja	70
	Nee	215
	Onbekend	21
	<i>Aantal klachten</i>	269
Zijn als gevolg van de geluidshinder aanvullende saneringsmaatregelen noodzakelijk?	Ja	17
	Nee	176
	n.v.t.	92
	Onbekend	21
Hoeveel geluidsmaatregelen waren/zijn noodzakelijk (totaal)?	Aantal maatregelen	69
Hoeveel van die maatregelen zijn uitgevoerd (totaal)?	Aantal maatregelen	62 (90%)*

• Het percentage is berekend ten opzichte van het aantal maatregelen, dat noodzakelijk is.

Tabel 24 Verstoring geur in 2007

Vraag	Antwoord	Aantal antwoorden
Hoe vaak is in het verslagjaar sprake geweest van klachten over geurhinder?	Ja	65
	Nee	223
	Onbekend	18
	<i>Aantal klachten</i>	466
Zijn als gevolg van de geurhinder aanvullende saneringsmaatregelen noodzakelijk?	Ja	15
	Nee	171
	n.v.t.	98
	Onbekend	22
Hoeveel geurmaatregelen waren/zijn noodzakelijk (totaal)?	Aantal maatregelen	35
Hoeveel van die maatregelen zijn uitgevoerd (totaal)?	Aantal maatregelen	29 (83%)*

* Het percentage is berekend ten opzichte van het aantal maatregelen, dat noodzakelijk is.

Tabel 25 Verstoring externe veiligheid (CPR) in 2007

Vraag	Antwoord	Aantal antwoor- den
Zijn volgens de vergunning van de inrichting de CPR-richtlijnen van toepassing?	Ja	196
	Nee	85
	Onbekend	19
Is er een CPR-richtlijn CPR 13-1 van toepassing?	Ja	13
	Nee	148
	Onbekend	35
Is er voldaan aan CPR-richtlijnen CPR 13-1?	Ja	13
	Nee	0
	Onbekend	9
Is er een CPR-richtlijn CPR 13-2 van toepassing?	Ja	39
	Nee	125
	Onbekend	28
Is er voldaan aan CPR-richtlijnen CPR 13-2?	Ja	37
	Nee	2
	Onbekend	5
Is er een CPR-richtlijn CPR 15-1 van toepassing?	Ja	173
	Nee	20
	Onbekend	16
Is er voldaan aan CPR-richtlijnen CPR 15-1?	Ja	165
	Nee	5
	Onbekend	11
Is er een CPR-richtlijn CPR 15-2 van toepassing?	Ja	80
	Nee	100
	Onbekend	21
Is er voldaan aan CPR-richtlijnen CPR 15-2?	Ja	75
	Nee	4
	Onbekend	3
Is er een CPR-richtlijn CPR 3 van toepassing?	Ja	16
	Nee	91
	Onbekend	19
Is er voldaan aan CPR-richtlijnen CPR 3?	Ja	16
	Nee	0
	Onbekend	5
Is er een CPR-richtlijn CPR 9-2 van toepassing?	Ja	3
	Nee	6
	Onbekend	0
Is er voldaan aan CPR-richtlijnen CPR 9-2?	Ja	3
	Nee	0
	Onbekend	6

Tabel 26 Verstoring externe veiligheid (PGS) in 2007

Vraag	Antwoord	Aantal antwoor- den
Zijn volgens de vergunning van de inrichting de PGS-richtlijnen van toepassing?	Ja Nee Onbekend	84 185 19
Is de PGS 12-richtlijn van toepassing?	Ja Nee Onbekend	3 61 20
Wordt voldaan aan de vergunningvoorschriften die betrekking hebben op de PGS 12-richtlijn?	Ja Ja, want bevoegd gezag stemt in met een gemotiveerde afwijking Nee Onbekend	0 1 0 8
Is de PGS 13-richtlijn van toepassing?	Ja Nee Onbekend	23 45 17
Wordt voldaan aan de vergunningvoorschriften die betrekking hebben op de PGS 13-richtlijn?	Ja Ja, want bevoegd gezag stemt in met een gemotiveerde afwijking Nee Onbekend	23 0 0 6
Is de PGS 15-richtlijn van toepassing?	Ja Nee Onbekend	83 5 5
Wordt voldaan aan de vergunningvoorschriften die betrekking hebben op de PGS 15-richtlijn?	Ja Ja, want bevoegd gezag stemt in met een gemotiveerde afwijking Nee Onbekend	65 9 9 9
Is de PGS 8-richtlijn van toepassing?	Ja Nee Onbekend	11 44 29
Wordt voldaan aan de vergunningvoorschriften die betrekking hebben op de PGS 8-richtlijn?	Ja Ja, want bevoegd gezag stemt in met een gemotiveerde afwijking Nee Onbekend	9 2 0 7
Is de PGS 29-richtlijn van toepassing?	Ja Nee Onbekend	2 7 0
Wordt voldaan aan de vergunningvoorschriften die betrekking hebben op de PGS 29-richtlijn?	Ja Nee Onbekend	2 7 0

Tabel 27 Verstoring externe veiligheid (Post-Seveso) in 2007

Vraag	Antwoord	Aantal antwoorden
Wordt de norm BRZO gebruikt bij de externe veiligheid?	Ja Nee Onbekend	11 48 24
Valt uw bedrijf onder het besluit risico's zware ongevallen (BRZO)?	Ja, tevens PBZO-plichtig Ja, tevens VR-plichtig Nee Onbekend	15 74 5 0
Indien PBZO-plichtig (preventiebeleid)		
Beschikt u over een afgerond PBZO?	Ja Nee Onbekend	54 0 0
Beschikt u over een afgerond VBS (veiligheidsbeheerssysteem)?	Ja Nee Onbekend	53 1 0
Indien tevens VR-plichtig (veiligheidsrapport)		
Beschikt u over een goedgekeurd veiligheidsrapport?	Ja Nee Onbekend	42 3 3
Zijn maatregelen nodig op basis van het veiligheidsrapport?	Ja Nee Onbekend	11 34 2
Zo ja, hoeveel maatregelen zijn er nodig?	Aantal maatregelen	11
Hoeveel maatregelen reeds uitgevoerd (totaal)?	Aantal maatregelen	11 (100%)*

* Het percentage is berekend ten opzichte van het aantal maatregelen, dat nodig is.

Tabel 28 Milieuzorg in 2007

Vraag	Antwoord	Aantal antwoorden	
Is het bedrijfsintern milieuzorgsysteem (BIM) gecertificeerd voor ISO 14001 (SCCM), EMAS of BS 7750?	Ja, gehele inrichting	162	
	Ja, deel van inrichting	3	
	Nee	101	
	Onbekend	15	
Onderstaande vragen zijn alleen beantwoord door bedrijven, die niet gecertificeerd zijn voor milieuzorg*			
Is er een verklaring van de directie, waarin het milieubeleid is vastgelegd?	Ja	100	
	Nee	4	
	Onbekend	0	
Is er een overzicht beschikbaar van alle relevante milieuaspecten van de bedrijfsvoering?	Ja	69	
	Nee	8	
	Onbekend	0	
Is er een overzicht beschikbaar van alle wettelijke eisen en richtlijnen voor de relevante milieuaspecten (bijvoorbeeld in BMP)?	Ja	99	
	Nee	5	
	Onbekend	0	
Is er een programma van maatregelen vastgesteld, gericht op vermindering van de milieubelasting (bijvoorbeeld BMP en EBP)?	Ja	102	
	Nee	0	
	Onbekend	2	
Zijn de relevante milieutaken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden gedefinieerd en toegewezen (TVB-matrix)?	Ja	96	
	Nee	6	
	Onbekend	0	
Zijn de milieutaken vastgelegd in procedures en werkinstructies?	Ja	86	
	Nee	12	
	Onbekend	0	
Vindt systematische monitoring en registratie plaats van de uitvoering van taken en de emissies?	Ja	99	
	Nee	5	
	Onbekend	0	
Is er een werkwijze vastgesteld voor de afhandeling van afwijkingen, calamiteiten en klachten (bijvoorbeeld noodplan en klachtenprocedure)?	Ja	92	
	Nee	0	
	Onbekend	12	
Wordt jaarlijks gerapporteerd over de emissies en de uitvoering van milieumaatregelen (bijvoorbeeld BMP-rapportage)?	Ja	92	
	Nee	0	
	Onbekend	12	
Vindt interne voorlichting en opleiding plaats ten aanzien van milieuaspecten?	Ja	87	
	Nee	5	
	Onbekend	12	
Wordt het milieuzorgsysteem periodiek getoetst en bijgesteld door een: -interne audit?	Ja	76	
	Nee	16	
	Onbekend	12	
	-externe audit?	Ja	30
		Nee	61
		Onbekend	13

Bijlage E Bedrijfstakspecifieke resultaten basismetaalindustrie

De onderstaande tabellen geven de onderliggende cijfers voor de bedrijfstakgegevens die betrekking hebben op emissiegegevens van de basismetaalindustrie. Voor de bedrijfstakgegevens van de overige thema's en onderwerpen wordt verwezen naar de desbetreffende jaarrapportage.

Toelichting bij de tabellen:

- de gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.
- + de gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.
- ++ de gerealiseerde reductie in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.

Tabel 29 Emissiereductie Verandering van Klimaat basismetaalindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
CFK's	99%	100%	+
Halonen	100%	100%	+
1,1,1-trichloorethaan	100%	100%	+

Tabel 30 Emissiereductie Verzuring basismetaalindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
SO ₂ -totaal	56%	90%	-
NO _x -totaal	26%	90%	-
NH ₃	76%	83%	-
Koolwaterstoffen (VOS)	64%	30%	++

Tabel 31 Emissiereductie Verspreiding naar Lucht basismetalaalindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Benzeen	84%	98%	-
Fenol en fenolaten	100%	50%	++
Etheen	-193%	90%	-
Tolueen	98%	90%	++
Koolmonoxide	50%	90%	-
Fluoriden	34%	99%	-
Stof (fijn)	75%	95%	-
Zink	62%	80%	-
Lood	34%	70%	-
Chroom	24%	90%	-
Cadmium	42%	80%	-
Kwik	-3333%	70%	-
Koper	34%	80%	-
Arseen	45%	70%	-
Dioxines	91%	90%	+
PAK's	97%	99%	+
Zwavelwaterstof	52%	90%	-
Formaldehyde	100%	90%	++
Dichloormethaan	64%	90%	-
Trichlooretheen	100%	50%	++

Tabel 32 Emissiereductie Verspreiding naar Water basismetalaalindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Benzeen	100%	90%	++
Fenol en fenolaten	100%	90%	++
Zink	96%	80%	++
Lood	89%	70%	++
Nikkel	87%	80%	++
Kwik	93%	70%	++
Koper	90%	80%	++
Chroom	99%	85%	++
Arseen	54%	50%	++
Dioxines	100%	90%	++
PAK's	99%	90%	++
Zwavelwaterstof	100%	90%	++
Cadmium	74%	90%	-
Tolueen	100%	90%	++

Toelichting:

* Geen emissies door bedrijfstak

Tabel 33 Emissiereductie Vermesting basismetaalindustrie

Stof	Emissiereductie 2006 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2006
Stikstof (totaal N)	72%	75%	+
Fosfor (P)	-*	95%	p.m.

Toelichting:

* Opgemerkt wordt dat voor de basismetaalindustrie geen werkelijke (betrouwbare) gegevens over de emissie van fosfor zijn in 1985. Daarom zijn als basisjaar de gegevens uit 1995 als representatief beschouwd.

Bijlage F Bedrijfstakspecifieke resultaten chemische industrie

De onderstaande tabellen geven de onderlinge cijfers voor de bedrijfstakgegevens die betrekking hebben op de emissiegegevens van de chemische industrie. Voor de bedrijfstakgegevens van de overige thema's en onderwerpen wordt verwezen naar de desbetreffende jaarrapportage.

Toelichting bij de tabellen:

- de gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.
- + de gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.
- ++ de gerealiseerde reductie in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.

Tabel 34 Emissiereductie Verandering van Klimaat chemische industrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
1,1,1-trichloorethaan	100%	100%	+
CFK's	99%	100%	+
Halonen	100%	100%	+
Tetrachloormethaan	93%	100%	-

Tabel 35 Emissiereductie Verzuring chemische industrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
NH ₃	81%	83%	+
NO _x -totaal *	76%	90%	-
SO ₂ -totaal*	88%	90%	+
Totaal VOS (exclusief methaan)	55%	30% ¹⁾	++

Toelichting:

* Stof meegenomen in het onderzoek Niet-gerealiseerde IMT's waarvoor geldt dat de 5%-marge is losgelaten

- 1) Nieuw doel in het kader van de NEC-richtlijn: 30% reductie in 2010 voor de gehele Nederlandse industrie ten opzichte van het doel in 2000.

Tabel 36 Emissiereductie Verspreiding naar Lucht chemische industrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
1,2-Dichloorethaan	98%	90%	++
Acroleine (acrylaldehyde)	95%	90%	+
Acrylonitril	99%	97%	+
Benzeen	90%	98%	-
Cadmium	-66%	80%	-
Chroom	91%	90%	+
Dichloormethaan	95%	90%	+
Dioxines en furanen (PCDD's en PCDF's)	100%	90%	++
Etheen	76%	90%	-
Ethyleenoxide (oxiraan)	97%	95%	+
Fenol en fenolaten	73%	50%	++
Fluoriden	81%	99%	-
Formaldehyde	96%	90%	++
Koolmonoxide	30%	90%	-
Koper	63%	80%	-
Kwik	99%	70%	++
Lood	80%	70%	++
Nikkel	87%	80%	++
Stof (fijn)	92%	95%	+
Styreen	98%	60%	++
Tetrachlooretheen (PER)	100%	99%	+
Tolueen	93%	90%	+
Totaal chloorbenzenen	79%	90%	-
Totaal PAK's (10 van VROM)	98%	99%	+
Trichlooretheen	100%	50%	++
Trichloormethaan (chloroform)	100%	90%	++
Vinylchloride	93%	90%	+
Zink	85%	80%	+
Zwavelwaterstof	96%	90%	++

Tabel 37 Emissiereductie Verspreiding naar Water chemische industrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
1,1,1-Trichloorethaan	100%	99%	+
1,2-Dichloorethaan	98%	90%	++
Acrylonitril	100%	90%	++
Arseen	91%	50%	++
Asbest	100%	50%	++
Benzeen	100%	90%	++
Cadmium	98%	90%	++
Chloorfenolen (pentachloorfenol)	100%	99%	+
Chroom	98%	85%	++
Dichloormethaan	100%	50%	++
Dioxines en furanen (PCDD's en PCDF's)	99%	90%	++
Dithiocarbamaten	100%	99%	+
Drins	100%	99%	+
Fenol en fenolaten	99%	90%	++
Formaldehyde	99%	90%	++
Ftalaatesters	100%	90%	++
Hexachloorbenzeen	100%	90%	++
Hexachloorbutadieen	97%	99%	+
Koper	96%	80%	++
Kwik	100%	70%	++
Lood	93%	70%	++
Nikkel	91%	80%	++
Olie	97%	90%	++
Organische tinverbindingen	100%	90%	++
Styreen	100%	90%	++
Tetrachlooretheen (PER)	99%	98%	+
Tetrachloormethaan	100%	99%	+
Tolueen	100%	90%	++
Totaal PAK's (6 van Borneff)	100%	90%	++
Trichloorbenzeen	100%	90%	++
Trichlooretheen	61%	95%	-
Trichloormethaan	97%	90%	++
Zink	94%	80%	++

Tabel 38 Emissiereductie Vermesting chemische industrie

Stof	Emissiereductie 2006 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2006
Fosfor (P)	99%	90%	++
Stikstof (totaal N)	73%	75%	+

Bijlage G Bedrijfstakspecifieke resultaten textiel- en tapijtindustrie

De onderstaande tabellen geven de onderliggende cijfers voor de bedrijfstakgegevens die betrekking hebben op emissiegegevens van de textiel- en tapijtindustrie. Voor de bedrijfstakgegevens van de overige thema's en onderwerpen wordt verwezen naar de desbetreffende jaarrapportage.

Toelichting bij de tabellen:

- de gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.
- + de gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.
- ++ de gerealiseerde reductie in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.

Tabel 39 Emissiereductie Verzuring textiel- en tapijtindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Koolwaterstoffen (VOS)	28%	30%	+
SO ₂ -totaal	94%	90%*	+
NO _x -totaal	75%	90%*	-
NH ₃	90%	83%*	++

Toelichting:

- * De emissie van deze stof in de textiel- en tapijtindustrie is minder dan 1% van de emissie van de industrie als geheel.

Tabel 40 Emissiereductie Verspreiding naar Lucht textiel- en tapijtindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Benzeen	99%	97%*	+
Chloorbenzenen**	100%	90%	++
Chloorfenolen**	100%	90%	++
Etheen	91%	90%*	+
Koolmonoxide	-7%	90%*	-
Stof (fijn)	96%	95%*	+
Styreen	95%	60%	++
Tetrachlooretheen (PER)	100%	99%	+
Tolueen	100%	90%*	++
Trichlooretheen	96%	50%	++

Toelichting:

- * De emissie van deze stof in de textiel- en tapijtindustrie is minder dan 1% van de emissie van de industrie als geheel.
- ** In de textiel- en tapijtindustrie worden geen hulpmiddelen meer toegepast die chloorfenolen of chloorbenzenen bevatten. De doelstelling is bereikt. Deze stoffen worden niet meer gemonitord in de VGR's.

Tabel 41 Teruggehouden en niet teruggehouden overmaat kleurstofconcentraten en overig kleurstofhoudend afvalwater (textiel- en tapijtindustrie)

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van 1996	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Totaal ontstaan overmaat kleurstofconcentraten	49%	n.v.t.	n.v.t.
Teruggehouden overmaat kleurstofconcentraten	4%	n.v.t.	n.v.t.
Niet teruggehouden kleurstofconcentraten via afvalwater geloosd	82%	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 42 Massabalans overmaat kleurstofconcentraten (textiel- en tapijtindustrie)

Wijze van verwerking	1996		2007		2010	
	ton	%	ton*	%	ton*	%
Totaal overmaat kleurstofconcentraten	3350	100	1719	100	4599 (68)	100
Totaal teruggehouden kleurstofconcentraten	1431	43	1370	80	2626 (49)	57
Hergebruik	554	39	361	26	731 (23)	28
Verwerking (in eigen beheer)	245	17	134	10	739 (3)	28
Afvoer naar verwerker zonder concentreren in eigen beheer	633	44	875	64	1156 (22)	44
Lozing via afvalwater	1918	57	348	20	1973 (20)	43

Toelichting:

* Getallen tussen () geven de hoeveelheid kleurstof aan.

Tabel 43 Overig kleurstofhoudend afvalwater (textiel- en tapijtindustrie)

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van 1996	Emissiereductie 2007 ten opzichte van 1999
Overig kleurstofhoudend afvalwater (m ³)	73%	65%
Overig kleurstofhoudend afvalwater (kg)	NB	58%

Toelichting:

NB: niet bekend wegens ontbreken gegevens 1996.

Tabel 44 Aantal grond- en hulpstoffen in de textiel- en tapijtindustrie

Wijze van verwerking	2007
In gebruik	1918
Categorie A	122
Categorie B	1093
Categorie C	59
Geen informatie	644 (34%)

Toelichting:

* Er is geen rekening gehouden met dubbeltellingen als bedrijven dezelfde grond- en hulpstoffen gebruiken.

Bijlage H Bedrijfstakspecifieke resultaten zuivelindustrie

De onderstaande tabellen geven de onderlinge cijfers voor de bedrijfstakgegevens die betrekking hebben op de emissiegegevens van de zuivelindustrie. Voor de bedrijfstakgegevens van de overige thema's en onderwerpen wordt verwezen naar de desbetreffende jaarrapportage.

Toelichting bij de tabellen:

- de gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.
- + de gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.
- ++ de gerealiseerde reductie in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.

Tabel 45 Emissiereductie Verandering van Klimaat (uit geregenereerde voorraden) zuivelindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
HCFK's	84%	n.v.t.*	n.v.t.*
CFK's	100%	n.v.t.*	n.v.t.*
Halonen	100%	n.v.t.*	n.v.t.*

* IMT-2010 is niet gerelateerd aan reductie maar aan het totaal gebruik.

Tabel 46 Emissiereductie Verzuring zuivelindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
SO ₂ -totaal	100%	100%	+
NO _x -totaal	64%	90%	-

Tabel 47 Emissiereductie Verspreiding naar Lucht zuivelindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Stof (fijn)*	94%	95%	+

* Op basis van de gemaakte afspraken in het convenant wordt met stof (fijn) niet per definitie stof dat kleiner is dan 10 µm bedoeld.

Tabel 48 Emissiereductie Vermesting zuivelindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Stikstof (totaal N)	83%	75%	++
Fosfaten (totaal P)	80%	95%	-

Bijlage I **Bedrijfstakspecifieke resultaten papier- en kartonindustrie**

De onderstaande tabellen geven de onderliggende cijfers voor de bedrijfstakgegevens die betrekking hebben op emissiegegevens van de papier- en kartonindustrie. Voor de bedrijfstakgegevens van de overige thema's en onderwerpen wordt verwezen naar de desbetreffende jaarrapportage.

Toelichting bij de tabellen:

- de gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.
- + de gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.
- ++ de gerealiseerde reductie in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.

Tabel 49 Emissiereductie Verzuring papier- en kartonindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
SO ₂ -totaal	84%	90%	-
NO _x -totaal	44%	90%	-
NH ₃	84%	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 50 Emissiereductie Verspreiding naar Lucht papier- en kartonindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Formaldehyde	84%	90%	-
Koolmonoxide	-83%	90%	-
Stof (fijn)	97%	95%	+

Tabel 51 Emissiereductie Verspreiding naar Water papier- en kartonindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Chroom	72%	85%	-
Koper	75%	80%	+
Kwik	84%	70%	++
Lood	50%	70%	-
Zink	48%	80%	-

Tabel 52 Emissiereductie Vermesting papier- en kartonindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
Stikstof (totaal)	45%	75%	-
Fosfor (P)	75%	95%	-

Bijlage J **Bedrijfstakspecifieke resultaten olie- en gaswinningsindustrie**

De onderstaande tabellen geven de onderliggende cijfers voor de bedrijfstakgegevens die betrekking hebben op emissiegegevens van de olie- en gaswinningsindustrie. Voor de bedrijfstakgegevens van de overige thema's en onderwerpen wordt verwezen naar de desbetreffende jaarrapportage.

Toelichting bij de tabellen:

- de gerealiseerde reductie in het verslagjaar ligt meer dan 5% achter op de IMT.
- + de gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.
- ++ de gerealiseerde verbetering in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.

Tabel 53 Emissiereductie Verandering van klimaat olie- en gaswinningsindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
CFK's	100%	VERBOD	+
HCFK's	99	80%	++
Halonen*	100%	VERBOD	+

Toelichting:

- * Voor halonen is geen IMT vastgelegd, anders dan 'het vervangen door alternatieven'.

Tabel 54 Emissiereductie Verandering van klimaat olie- en gaswinningsindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
SO ₂ -totaal	72%	90%	-
NO _x -totaal*	34%	90%*	-

Toelichting:

- * Door de industrie is in het Milieuconvenant van 1995 aangetekend dat voor wat betreft NO_x een reductiepercenta ge van 10-20% realistisch is op basis van de (huidige) Stand der Techniek.

Tabel 55 Emissiereductie Verandering van klimaat olie- en gaswinningsindustrie

Stof	Emissiereductie 2007 ten opzichte van basisjaar 2000	VOS-Reductieplan	Realisatie VOS-Reductieplan in 2007
VOS	11%	30%	-

Bijlage K **Bedrijfstakspecifieke resultaten rubber- en kunststofverwerkende industrie**

De onderstaande tabellen geven de onderliggende cijfers voor de bedrijfstakgegevens die betrekking hebben op emissiegegevens van de papier- en kartonindustrie. Voor de bedrijfstakgegevens van de overige thema's en onderwerpen wordt verwezen naar de desbetreffende jaarrapportage.

Toelichting bij de tabellen:

- de gerealiseerde reductie in het verslagjaar blijft meer dan 5% achter op de IMT.
- + de gerealiseerde reductie in het verslagjaar verschilt 5% of minder (naar boven of naar beneden) met de IMT.
- ++ de gerealiseerde reductie in het verslagjaar is meer dan 5% groter dan de IMT.

Tabel 56 Emissiereductie Verandering van klimaat rubber- en kunststofverwerkende industrie

Stof	Emissiereductie 2007 en opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
HCFK's	100%	80%	++

Tabel 57 Emissiereductie Verzuring rubber- en kunststofverwerkende industrie

Stof	Emissiereductie 2007 en opzichte van basisjaar	IMT-2010	Realisatie IMT-2010 in 2007
VOS (exclusief Methaan)	32%	30%	++

Bijlage L Gebruikte afkortingen

BEMP	-	Bedrijfsenergie- en milieuplan
BMP	-	Bedrijfsmilieuplan
BRZO	-	Besluit Risico Zware Ongevallen
BS	-	British Standard
BSB	-	Bodemsanering in gebruik zijnde Bedrijfsterreinen
CFK	-	Chloorfluorkoolstofverbindingen
CPR	-	Commissie van Preventie van Rampen door gevaarlijke stoffen
EMAS	-	Europees Milieumanagement- en Audit Schema
e-MJV	-	Elektronisch milieujaarverslag
E-PRTR	-	European Pollutant Release Transfer Register
HCFK	-	Waterstofchloorfluorkoolwaterstoffen
HFK	-	Fluorkoolwaterstoffen
IMT	-	Integrale Milieutaakstelling
IPO	-	Interprovinciaal Overleg
ISO	-	International Organization for Standardization
MBA	-	Milieubeleidsadvies
MBO	-	Milieubeleidsovereenkomst
MJA	-	Meerjarenafpraak energie-efficiencyverbetering
MJV	-	Milieujaarverslag
NMP	-	Nationaal Milieubeleidsplan
NRB	-	Nederlandse Richtlijn Bodembescherming
OSPAR	-	Oslo-Parijs Conventie voor de bescherming van het Mariene Milieu van de Noord-Oost Atlantische Oceaan (incl. de Noordzee)
PBZO	-	Preventiebeleid Zware Ongevallen
PCDD	-	Polychlorinated Dibenzo-p-dioxin
PCDF	-	Polychlorinated Dibenzofuran
PER	-	Tetrachlooretheen
PGS	-	Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen
TVB	-	Taken, Verantwoordelijkheden en Bevoegdheden
VBS	-	Veiligheidsbeheerssysteem
VGR	-	Voortgangsrapportage
VNG	-	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOS	-	Vluchtige Organische Stoffen
VR	-	Veiligheidsrapport
Wm	-	Wet milieubeheer
Wvo	-	Wet verontreiniging oppervlaktewater

Bijlage M Overzicht stand van zaken bedrijfstakken

Figuur 4 Stand van zaken bedrijfstakken

Bedrijfstak	'92	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12
Basismetaal	X																				
Chemie		X																			
Zuivel*			X																		
Textiel en tapijt					X																
Papier en karton					X																
Olie en gas				X																	
Grafisch		X																			
Metalektro				X																	
Beton**						X															
Vlees									X												
Rubber en kunststof									X												

Legenda	
Ondertekening convenant	X
BMP-1-periode	
BMP-1+-periode	
BMP-2-periode	
BMP-2+-periode	
BMP-3-periode	
BMP-4-periode	
Evaluatie MBO	
Procesmatige monitoring	
Kwantitatieve monitoring	
Checklist	

*De BMP-3 periode van de zuivelindustrie is feitelijk een Bedrijfs- Energie- en Milieu Plan, een integratie van BMP's en energie meerjarenplannen.

**Het convenant van de betonindustrie had als enige een kortere looptijd waardoor dit convenant is afgelopen in 2003.